

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

May 2005

ਜੇਠ ਪੜ੍ਹਾ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

editor@sikhbulletin.com

Volume 7, Number 5

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA 95762, USA Fax (916) 933-8020
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax-exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

An Important Announcement.....	1
Guest Editorial.....	2
Granth Sahib-Messenger of Divine Humanism....	3
Sikhi and Spirituality.....	5
Taste of Besakhi Amrit.....	9
Inclusion of Harmander Sahib Amritsar in UNESCO World Heritage List.....	11
SGPC says No to Dossier on Golden Temple.....	15
The Role of Symbols in Human Life.....	15
In Guru's Image the Khalsa came.....	16
Sikh Profiles.....	16
Who is Better off in Hindu India? A Cow or a Sikh?.....	17
Letters to the Editor.....	18
ਵਿਸਾਖੀ 1469 ਜਾਂ 1699?.....	19
ਸਮਲਿੰਗ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ.....	22
ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ.....	25
ਸ਼ਵਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਜਵਾਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੇ.....	27
An Appeal for Funds for the Sikh Bulletin.....	31
Book Page.....	32

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Avtar Singh Dhani

Gurpal Singh Khaira

Gurcharan Singh Brar

Production Associates

Amrinder Singh

Sachleen Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries.

You may make copies for free distribution.

Please give us your e-mail address to save postage.

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:
editor@sikhbulletin.com

Our Website: www.sikhbulletin.com

AN IMPORTANT ANNOUNCEMENT

We regret to announce that in the face of unrelenting opposition by some individuals since 1996, joined by some other individuals in 2000 and massive opposition since October 2003 Mohali conference, Sikh Center and Gurdwara Sahib Roseville have ceased to exist. Last service was performed on April 17th. Full story about our financial situation was published in the January 2005 issue. It again appears in updated form on page 31 of this issue. It has become painfully clear that majority of Sikh Sangat really does not concern itself with what goes on in the Gurdwaras. With the exception of a very small minority, most families attend Gurdwara services for *bhaichara* reasons, by invitation only. If no family has taken Langar sewa, as has been the case on most Sundays in our case since October 2003, very few people attend the service since the Guru does not make phone calls nor does the Guru hold grudges. The management, with few honourable exceptions, is largely left in the hands of those people who do not really have *nishkaam sewa* ideal in mind. Depending on the individual, what drives them to stay involved in Gurdwara management by whatever means is ego, *andhviswash*, misuse of funds and opportunity to bring people from India for money or for family reasons or a combination of these.

To keep publishing the Sikh Bulletin financial support of its readers is absolutely essential. This financial support also has to be voluntary. Many of you have already voluntarily donated from \$5.00 to \$5,000.00 and more. You are in the best position to become fund raisers since you read it and agree with the effort and the difference we are trying to make.

If you have the capacity to receive electronic copy of the SB please let us know. That will save on the postage. If you are receiving bulk copies for local distribution please let us know if you need more or less or none at all. We know that circumstances can change. We will comply with your changed needs. If you wish for a copy to go to a friend or a family member please give us their email address if they have one.

Operations for preparing the Sikh Bulletin have been moved to KTF's home base. Electronic copy will appear on www.sikhbulletin.com every month. Printed copy will be mailed as funds permitted. Thank you. Editor.

ADDRESSES FOR SENDING DONATIONS:

USA: K.T.F.of N.A. Inc, 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, Ca 95762

CANADA: Singh Sabha International (Canada), 603 Ray Lawson Blvd, Brampton, Ontario L6Y 5J7;

UK: Singh Sabha International (UK), 26 Moulton Ave, Hounslow, Middx, TW3 4LR;

AUSTRALIA: Bawa Singh Jagdev, 12 Meehan St, Matraville, NSW 2036;

MALAYSIA: Dr. Sarjeet Singh Sidhu, 50 Jalan Bintang, Taman Sunrise, 31400 IPOH. PERAK

GUEST EDITORIAL

REHT MARYADA: TIME FOR AN UPDATE

Every religion demands that its followers accept that the Scripture of **that** religion is for-all-time, that it is immutable. Sikhism is no exception. The followers of every religion, including Sikhs, on faith, accept this as ‘fact’. The big question is whether everything else associated with Sikhism must be accepted unquestioningly. Is the *Reht Maryada* also immutable? Clearly a Sikh, having accepted the existence of God and the truth of spiritual matters as contained in the AGGS on faith, has a right to demand a reasonable explanation for any religious requirement not covered by the AGGS but made in the name of the faith, has a right to be consulted on matters that affect him, a right to be heard without any fear of “excommunication”. The *Reht Maryada* is not divine; it was meant to guide the Sikhs, to serve as a Code of Conduct and Conventions, in order to maintain uniformity vis-à-vis Sikh practices.

The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) initiated the preparation of the *Reht Maryada* (RM) in 1927 and approved the final version only in 1945. [1] This long process was necessary to allow Sikh scholars to deliberate on the sources that were used to formulate the *Maryada*; they rightly rejected those portions of the available *rahitnamas*, and other documents, that they considered out of harmony with the AGGS and those that were considered inappropriate (or politically incorrect, to use the current jargon). These scholars were not infallible and may well have incorporated in the *maryada* injunctions that are absurd by today’s standards, needing expunging or modifications. Whenever a suggestion is made that we consider revising or modifying the RM, a common refrain is that our great scholars have already deliberated upon the matter and there is no need for any further review. To these people the older the tradition the more of a sacred cow it becomes, almost as if the thought processes of those scholars somehow superior to those of current scholars. Perhaps a few examples of the ‘outdated-ness’ of the current RM will help throw some light on the issue.

As the RM deals with matters of concern only to Sikhs it is not out of place to first decide on the definition of a Sikh. This will, as always on every issue concerning Sikhs, involve a protracted discussion. Here there is a proposal to define a Sikh as follows: ***A Sikh is a person who solemnly affirms that he is a Sikh, believes in the Guru Granth Sahib and no other scripture, believes in the Ten Gurus from Guru Nanak to Guru Gobind Singh, and has no other religion.***

This definition is a modification of the affirmation required under the Sikh Gurdwaras Act 1925. The reason is that this definition, in contrast to the others, like the one in the Delhi Gurdwara Act 82 of 1971, is by far the broadest. This definition will encompass the many who claim to be Sikhs but would by other definitions be excluded. It leaves out the requirement of the Khalsa initiation and the requirement of being keshdhari as being prerequisites to being recognized as a Sikh. One can imagine the virulent

objections of the “orthodox” to this proposal, but the ground realities (at least in the Diaspora) would make the “orthodox” definitions farcical; far too many would, by definition, become non-Sikhs, or we would have to continue to accept them as Sikhs despite the definition requirements not being met – a rather hypocritical situation!

A wide definition, such as this, will allow any Sikh so qualified to undertake some of the ceremonies, etc, where the *Maryada* says ‘only a Sikh...’ can do it.

Article IV of the RM refers to the several compositions that a Sikh is expected to recite daily (*Nitnem*). Whilst there must be some individuals who faithfully recite all the required banis daily, the majority fail miserably. The sheer volume of the prayers required is impractical. Then there is the problem of reciting ‘banis’ from the so-called Dasam Granth (DG), bearing in mind the controversy surrounding the said Granth; though why there should be any controversy (regarding the DG) is difficult to comprehend, considering that it is not a sacred scripture, all the other objections notwithstanding.

In relation to Ardas, the obvious objection is to the reference to *bhagauti*, even though the reason for its use has been conveniently explained away by apologists. A portion of Chapter IV Article V of the RM states:

“Only an Amritdhari (baptized) Sikh man or woman, who faithfully observes the discipline ordained for the baptized Sikhs, can enter the hallowed enclosures of the takhts. (Ardas for and on behalf of any Sikh or non-Sikh, except a fallen or punished (tankhahia) Sikh, can be offered at the takhts.”

If this requirement is to be strictly followed almost no one will qualify, including the Jathedars of the Takhts (keep in mind the words *faithfully observes the discipline ordained for the baptized Sikhs*). Moreover, there is no reasonable explanation as to why anyone should be disallowed from entering the enclosures as long as he is respectful and meets the basic requirements such as covering the head, etc. Strange that one can offer Ardas for a non-Sikh but not for a “fallen” Sikh. Why? Is it against the “Sikh God” to forgive or accept prayers/ardas on behalf of His erstwhile believer? It must reflect a very small god.

Chapter VI Article VII (d) reads:

“Only a Sikh may read out from the Guru Granth Sahib for others. However, even a non-Sikh may read from it for himself/herself.”

Can someone explain this, please? If ‘*Only a Sikh may read out from the Guru Granth...*’ how does ‘*...even a non-Sikh... read from it himself/herself...?*’

Clearly many of the injunctions were made because the Sikhs of old were still following the practices and rituals of

other religions, especially Hinduism, and it was deemed necessary to wean them away from such practices. Today many of these appear absolutely absurd and should be expunged from the RM, whilst others are simply common sense that including them in the Code is laughable.

For the English language version of the *Reht Maryada*, the language used needs polishing. The translators of the RM should request the services of those with a sound understanding of the use of the English language.

If one looks at the current *Reht Maryada* objectively and dispassionately, it will be abundantly clear that it needs reviewing and updating and should not be a cause for dispute. But such is our nature as a Community and our lack of unity, compounded by the current "leadership's" lack of credibility and their steadfast refusal to allow common sense and reason to prevail, that the *Panth* is in for a long haul. A start has to be made and it is already underway: the Sikh Diaspora will have to lead.

References:

[1] The Encyclopaedia of Sikhism, Vol. III. Ed. Harbans Singh. Punjabi University, Patiala, 1997. P 426. The wordings of the English language version of the *Reht Maryada*, and the reference to Chapters and Articles have been taken from the SGPC's website and/or from the Sikhnet website.

Dr Sarjeet Singh Sidhu, MBBS, FRCOG, FICS, LLB (Hons) 25 March 2005

GRANTH SAHIB-MESSENGER OF DIVINE HUMANISM

Prin. Gurbax Singh Shergill, Chandigarh

Increasing socio-political and economic interaction amongst various countries of the world has created the need for conflict resolution. Ever increasing dialogue between various cultural and religious identities has already created an awareness for the need for a composite, spiritual scientific ideology which may provide the common ground for the evolution of a humanistic society in which all the conflicting religious and cultural identities may feel safe and play their role and come together with increasing sense of mutual trust and understanding. This evolution can only take place with a firm faith in Divine Humanism ie the concept of one God and His fatherhood... Sri Guru Granth Sahib seems to be the only choice to become the focal point for this new global urge. Guru Nanak, the founder of Sikh religion and prime author of *Adi Guru Granth Sahib*, acknowledged the contribution of all religions for the emancipation of man kind. He initiated an interfaith dialogue during his world wide travels for the essential unity of God and mankind. Just before starting his worldwide travels, he had a long dive into the Holy Bein river and had a 'spiritual encounter' with the 'Prime Divine Soul'. After having the intimate spiritual dialogue, he emerged out with a 'Revealed Divine message' **ੴ ਸਤਿਨਾਮ** proclaiming **ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ।** The whole *Adi Granth* is the Divine exposition of this '*mool mantra*' (Holy concept) and his '*Divine Will*' to unite the humanity by revealing the essential unity of God and all religions. Much needed

religious co-existence, mutual respect and tolerance can be achieved only if there is an interfaith dialogue for the Holy search of a common spiritual creative '*Prime Soul*'. *Adi Guru Granth* is the only religious scripture which contains the *Holy Bani* (holy poetry) of other religious saints and Sufi Fakirs who believed in '*Oneness of God*' and its creation. It contains 4955 hymns of Sri Guru Nanak Dev and his five successor Gurus, 778 hymns of 13 Hindu saints, two muslim Holy men, 121 hymns of Bhattas (Brahmins) and 17 of others in Guru's court, in almost all languages of India. Thus the *Adi Granth* provides the true example of unity in diversity. Dr. Sarvapalli Radha Krishnan one of the greatest scholars and President of India says, " We find in the *Adi Granth* a wide range of mystical emotions, intimate experiences of the personal realization of God and rapturous hymns of divine love in almost all languages of India including Sanskrit and Persian." *Adi Guru Granth Sahib* has many English translations and one in French along with a special selective publication by UNESCO. Dr. Arnold J. Toynbee, a celebrated historian of the modern age, writes : " mankind's religious future may be obscure; yet, one thing can be foreseen : the living higher religions are going to influence each other more than ever before, in these days of increasing communication between all parts of the world and all branches of the human race. In this religious debate, the Sikh religion, and its scripture the *Adi Granth* will have something of special value to say to the rest of the world".

The main theme of the Gurus is to affirm the father hood of one God and brother hood of all mankind- **ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਚਕ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ (m.5-611 AGGS)**. Saint Kabir also said almost the same thing, ie., All mankind is borne from one Divine source, **ਅਵੱਲ ਅੱਲਾ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਭ ਬੰਦੇ, ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜਿਆ ਕੌਣ ਭਲੇ ਕੌਣ ਭਲੇ ਕੌਣ ਮੰਦੇ (Kabir-AGGS)**. According to Gurmat, there is essential unity of all religions although they seem to look different and contradictory because of their different climatic racial and linguistic origin. The main concern of Gurbani is the alleviation of the suffering humanity through which so ever religions as the case may be, Guru Arjan the fifth Nank says "ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਾਖ ਲੇਹੁ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰ, ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੇ ਉਭਰੈ ਤਿਤੈ ਲੇਹੁ ਉਭਾਰੁ"- Oh God, save the burning world through anyway by bestowing your kindness.(M-5 ... AGGS). It is in this spirit that the *Adi Guru Granth* exhorts the followers of other religions to follow their religion in its true sense without wasting their time on meaningless rituals and dogmatic formulations. To the Mohammedans it says, that "Becoming a Muslim in true sense is difficult unless one is kind hearted and washes away the dirt of his mind .One can Call himself a Muslim only if he is the real one - ie, **ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੋਮ ਦਿਲ ਹੋਵੈ.....ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੋਈ ਮਲੂ ਧੋਵੈ (M-1, AGGS)** . In the same way a '*Brahmin*' is also

advised to call himself a '*Brahmin*' only if he dwells on the thought of Prime creative soul- The Karta Purkh - ie ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੈ (M-1,662-AGGS). To the Yogi he says, that only that one can call himself a Yogi who knows the real way of emancipation of mankind and uniting with God ie, ਜੋਗੀ ਸੋ ਜੋ ਜੁਗਤ ਪਛਾਣੈ. The Guru in the Adi Granth, while addressing these 'Priests' as above, also exhorts them to shun from various malpractices which have crept in their life such as, falsehood, bribery and treacherous exploitation of human life. The erring 'Priesthood' is indicted ie, ਕਾਦੀ ਕੂੜ ਬੋਲ ਮਲ ਖਾਇ ...ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਵੈ ਜੀਆ ਘਾਇ, ਜੋਗੀ ਜੁਗਤ ਨਾ ਜਾਣੈ ਅਪੁੰ, ਤੀਨੇ ਉਜਾੜੇ ਕਾ ਬੰਧੁ (M-1, 662 AGGS). This indictment of the priesthood by the Gurus in the Adi Granth calls for a serious attention of all religious leaders of today.

Most of the religions lay undue emphasis on the other worldliness and exhort them to abandon the working world to become ascetics or unwilling partners. The Gurbani in Sri Guru Granth is life affirming and advocates the spiritual emancipation right in this world, while carrying on the industrious activities of earning livelihood, enjoying good living as a fruit of the labour with a smile, devoting the mind to true Guru, and abandon all worries, - ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੀਐ ਪੂਰੀ ਹੋਵੈ ਜੁਗਤ, ਹਸੰਦਿਆਂ ਪੈਨਦਿਆਂ ਖਾਵਦਿਆਂ ਵਿਚੈ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤ ---. ਉਦਮ ਕਰੋਦਿਆਂ ਜੀਉ ਤੂੰ ਕਮਾਵਦਿਆਂ ਸੁਖ ਭੁੰਚ ਧਿਆਵਦਿਆਂ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲ ਨਾਨਕ ਉਤਰੀ ਚਿੰਤ (M-5, 422-AGGS). This universe being the creation of the Almighty '*Kartapurkh*,'- the prime creative power is considered His Holy abode in the Adi Sri Guru Granth and not a place for suffering penalty for being born. ਇਹ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੈ ਕਾ ਵਿਚ ਵਾਸ (M-2-493 AGGS). The God - '*Kartapurkh*' Himself is conceived to be part of his own creation. Gurbani in the Adi Granth reminds the man about his being the most intelligent and powerful and an overlord of the earth where in all other forms of life are subservient to him, - ਇਸ ਜਗ ਮੇ ਤੇਰੀ ਮਹਿਤਾਰੀ, ਅਵਰ ਜੋਨਿ ਤੇਰੀ ਪਨਿਹਾਰੀ... (AGGS) Again the Gurbani reminds him that the human body bestowed on him is the most sought after, even the gods are longing to have this body. - ਇਸ ਦੇਹੀ ਕੇ ਲੋਚੈ ਦੇਵ... (Kabir-AGGS) In view of his unique position in this universe the man is called upon to avail this opportunity to realize the God in him, ie' achieving divine perfection and liberate himself from the lower instincts.

Every human being is ordained to live a family life and earn his livelihood with his own labour sharing his earnings with other needy persons. Guru Nanak called upon all Yogis and saffron clad, so called ascetics, to earn their livelihood and not to go begging for food and clothing. It is notable that Guru Nanak himself settled in Kartarpur after his missionary voyages and worked himself in his fields. Hence his injunction to every individual to earn his livelihood and share with others, ie. ਗੁਰੁ ਪੀਰ ਸਦਾਇ ਮਗੰਣ ਜਾਇ ਤਾ ਕੇ ਮੂਲ ਨ ਲਗੀਐ ਪਾਇ, ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ

ਹਥਉ ਦੇਇ ਨਾਨਕ ਰਾਹੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋਇ (M- 1-1245,AGGS). It was in this context that Guru Nanak preferred to stay and eat with his poor host Bhai Lalo who earned his livelihood with his own labour, rejecting the delicious feast offered by Malik Bhago, the chief of a large estate, whose earning was based on exploitation of poor labourers and peasants. Guru Nanak while refusing to join the feast of Malik Bhago explained that his delicious food smacked of the blood of the poor and simple food offered by Bhai Laalo was like sweet milk. This explains Gurbani's proper emphasis on sharing, only the earnings from one's own hard labour with other needy persons and not wealth accumulated through exploitation of the poor masses. The Guru clearly differentiates between an industrious person who earns through his labour, which may be physical, intellectual or organizational, giving every work partner his due and the other one who makes money through exploitation and illicit means. Such a person is termed as a "*Mayadhari*" a blind and def person who does not care for the divine word and accumulates wealth for wealth sake without any social or ethical relevance ie - ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਅਤਿ ਔਨਾ ਬੋਲਾ, ਸ਼ਬਦ ਨ ਸੁਣਈ ਬਹੁ ਰੋਲ ਘਚੋਲਾ ... (M-3, 313-AGGS). Gurbani in Adi Sri Guru Granth while preaching, sharing of wealth with the needy and poor, refrains the giving of alms with a sense of pride of being rich. when the rich giver insults the poor recipient, he is reprimanded in strongest words - ਗਰੀਬਾਂ ਉਪਰ ਜਿ ਖਿੰਜੈ ਦਾੜੀ, ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਾ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਸਾੜੀ (M-5, 99, AGGS)

Exploitation in any form is condemned by the Guru as worst sin -ਹਕ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ ਉਸ ਸੂਰ ਉਸ ਗਾਇ... (M-1,313-AGGS). According to Gurbani, the real cause of the difference and strife between the rich and the poor, low and high is socio-economic and religious exploitation - ਕਿਸੀ ਪੈ ਵਾਦ ਘਾਟ ਕਿਸੀ ਪੈ, ਦੋਨੋ ਲਰ ਲਰ ਮੂਆ .. (M-5, AGGS). The Guru stands for common wealth of equals where in nobody is low or high, - ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਨ ਦਿਸਹਿ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ (M-5, 97-AGGS). Bhagat Ravidas Ji, whose divine poetry is part of Adi Sri Granth Sahib, visualized himself as a citizen of such an ideal city state where there was no discrimination, no pain or worry and every body is alike and friendly under the sovereignty of God - ਬੋਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ, ਦੁਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ.... ਖਉਫੁ ਨ ਖਤਾ ਨ ਤਰਸੁ ਜਵਾਲੁ, ਅਬ ਮੋਹਿ ਖੂਬ ਵਤਨ ਗਰ ਪਾਈ, ਉਹਾਂ ਖੈਰ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਭਾਈ. This vision of a Holy Commonwealth of equals, where there is no exploitation, discrimination, misery or social pain, is only possible, where according to Guru every body earns his livelihood through his or her honest labour and ready to share with his fellow beings without a feeling of pride or false superiority, devoting his thoughts for the praise of the Karta Purkh, the divine creative '*Prime Soul*'. In this way Adi Sri Guru Granth Sahib expounds a divine

formula of earning with honest labour, sharing the wealth with fellow beings and contemplating on 'Holy Name' of the True One- the divine creator prime soul. To put it in a simple language, this divine formula of successful holy life is 'kirt karna', 'vand chhakna', and 'Nam japna' (ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ, ਨਾਮ ਜਪਨਾ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ)।

The keynote of *Gurbani* teachings in Adi Sri Guru Granth Sahib is meditation on the 'Holy Name' with total submission to the 'divine will' the 'Hukam' – ਹੁਕਮੈ ਬੁਝਹਿ ਤਾ ਦਰ ਸੂਝਹਿ (AGGS).

The basic principle of 'Nam Japna' is best explained through Sri Guru Amar Das's famous *Shabad* ਗੁਰਮੁਖ ਗਾਵਹਿ ਗੁਰਮੁਖ ਬੁਝਹਿ ਗੁਰਮੁਖ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰੈ, (M-3, 743- AGGS), along with his another famous couplet –ਏ ਮਨ ਜੈਸਾ ਸੇਵਹਿ ਤੈਸਾ ਹੋਵਹਿ, ਤੇਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ, ਆਪਿ ਬੀਜ, ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਵਣਾ, ਕਹਿਣਾ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਇ(M-3, AGGS).As such 'Nam Japna' is the basic principle of Sikh way of life. It is not a one time or five time recitation, it is a process as part of daily living of a *Gurmukh* – ie 'swas swas japna'- remembering the Prime Holy Spirit with each breath. No doubt it precedes with regular recitation and Jap ultimately becoming a part of thought process- Ajapa Jap ਅਜਪਾ ਜਪ, one may be doing any thing ,his mind will automatically remains tuned up with the 'Prime Soul'. This is the stage when the mind acquires super divine energy and becomes most creative. The main problem at this stage is to acquire equipoise (ਸਹਜ) and avoid lapsing back. This is possible only when one rises above three proverbial stages ie, rajo, tamo, tapo and acquires the fourth stage of 'Sahaj' Third Nanak, Guru Amardas says 'Oh mind rise above the three to the fourth stage 'Sahaj' so that the Divine creative power remains in your heart and you may keep immersed in singing 'His' praise. ਮਨ ਰੇ ਤੂੰ ਗੁਣ ਛੇੜ ਚਉਥੇ ਚਿਤ ਲਾਇ- ਹਰ ਜੀਓ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਸੈ ਭਾਈ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ (M-3, 603-AGGS). –ਸਹਜ ਅਨਦ ਅਨਹਦ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਏ ਬਿਖਾਦ (M-3, 1224-AGGS). This stage of spiritual equipoise is the result of constantly dominant divine thought which erases the impact of previous ill thoughts and bad actions. The impact of the uninterrupted dominant divine thought is so much that it washes away the DNA effect and creates a new awareness, making the man real master his body and mind.

Human body has evolved over millions of years to its present stage with its physical parts to almost to their perfection. Human mind is now the Prime force in further evolution and revolution of his own self and human environments, The principle of the survival of the fittest is now predominantly in favour of human mind to play the prime role in its own evolution to bring revolution in human environments. So it is the divine evolution of mind which is the most important agenda before the human being now. An individual being is concerned with his own evolution ie, betterment, right here in this life and that so, immediately. Mental peace and poise is his daily need. Nam-Simran-the meditation on divine name is the only way. Sri Guru Ramdass 4th Nanak shows the way :- ਗੁਰਮੁਖ ਅਤਰ ਸਾਤ ਹੈ ਮਨ ਤਨ

ਨਾਮ ਸਮਾਇ, ਨਾਮੋ ਚਿਤਵੈ ਨਾਮ ਪੜ੍ਹੈ ਨਾਮਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ। ਨਾਮ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਆ ਚਿੰਤਾ ਗਈ ਬਲਾਇ (M-4, 653-AGGS). It took millions of years to evolve from ape to man but the Guru turns the men into gods without any delay;- Guru Nanak says – ਬਲਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਦਿਓਹਾੜੀ ਸਦ ਵਾਰ ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਬਾਰ (M-1, 462-AGGS)

[This Paper was read at the Third International Conference on Guru Granth Sahib and Inter-faith Understanding to World Peace at Guru Nanak Dev University, Amritsar, December 3-5, 2003. ED.]

SIKHI AND SPIRITUALITY

Dr. Hardial Singh Dhillon, UK

When asked to a friend what is spirituality in Sikhism, the answer came that the whole Sikhi is nothing but spiritualism. I indeed had not thought about Sikhi in this way; I have been more interested in reality rather than spirituality. A visit to the Oxford English Dictionary revealed the following: animating or **vital principal**; person's **soul**; person from **intellectual/moral/emotional** view point; convey **mysteriously** away, off, to, from etc, belief to **communicate** with the dead.

Clearly, the words vital, soul, intellectual/ moral/mysterious and communication appear to be so important. I shall not redefine or discuss these words but instead, form a living thesis as to how they are to be understood in Sikhi.

Sikhi recognises that all beings are the product of nature and that the latter itself is God created and obeys hukam:

ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਕਬੀਰ ਜੀ, ਗ.ਗ.ਸ ੧੩੪੯

Rag Parbhati, Kabir Ji. G.G.S 1349
ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ ॥

First and foremost is the light of Allah which created the (world).

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੇ ਮੰਦੇ ॥੧॥

All beings are the product of nature. All stem from the same light. Do not therefore label someone as superior/inferior (under the mistaken identity of their caste or religious beliefs). IIIII

And ਆਸਾ ਮ. ੧, ਗ.ਗ.ਸ, ੪੬੩

ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ ਆਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ ॥ ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ ਆਸੁਣ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥

O, Lord! You alone established yourself and set Thy greatness; then established the Nature and embodied thus thou rejoice the melodrama.

But is creation a mere manifestation of physical laws or is it beyond this? Prof. Hawking thinks it is so. He says he can explain about the universe as to why it is, and how it is, but he is as yet not sure why did it exist at all (Hawking, 1989). His latest admission is very clear and unambiguous: "some people will be very disappointed but I have changed my mind. I'm glad our search for understanding will never come to an end, and that we'll always have the challenge of

new discovery. Without it we would stagnate. Gödel's theorem ensured there would always be a job for mathematicians." John Cornwell reports in the Sunday Times Magazine that by conceding this that there" will always be something left to discover," he now joins the ranks of lesser intellectual mortals (Cornwell, J – 2004). I disagree with him; to the contrary, he has joined the ranks of the saints, like Guru Nanak, who openly admits, ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ (ਮ.੧,ਗ.ਗ.ਸ ੪੬੯) – no body knows Thy limits O, Lord!"

To me this is what Albert Einstein was referring to all along: "Religion without Science is **blind** and Science without religion is **lame**". What Einstein is trying to say is that the reason should go hand in hand in religion to remove blindness out of faith and that to think that everything is therefore science is also like body without soul: a corpse. So it is clear from this that all beings are made of the same elements but also have something called 'soul' or atma, the essence of Paramatma. Guru Nanak's teaching take both of these concepts together; a being without an enlightened soul is a corpse and an enlightened soul ignoring reason is satanical:

ਅਕਲੀ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਅਕਲੀ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ ॥ ਅਕਲੀ ਪੜ੍ਹਿ ਕੈ ਬੁਝੀਐ ਅਕਲੀ
ਕੀਚੈ ਦਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਰਾਹੁ ਏਹੁ ਹੋਰਿ ਗਲਾਂ ਸੈਤਾਨੁ ॥੧॥ ਮ.੧ (ਪੰਨਾ ੧੨੪੫)
Wise thing to do is to recite the Lord and be honoured; wise thing to do is to read (the bani that praises Lord), understand its deep intricate secrets and to expound to the others. Says Nanak! This is the only righteous path of life; s/he who tells otherwise is a Satan.

Question before us is where does the domain of reason end (if at all) and where does enlightenment/enlightened soul begins? It is indeed very difficult to say: to question everything is human's age-old nature of learning and to learn is to enlighten the mind, and this is what the Guru says:

ਗਿਆਨ ਖੜਗਿ ਲੈ ਮਨ ਸਿਉ ਲੂਜੈ ॥੧॥ ਗ.ਗ.ਸ ੧੦੨੨

Fight the mind with the sword of divine knowledge.

And, enlightened mind is the dwelling of Akal Purakh

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ ॥੧॥ ਗ.ਗ.ਸ ੪੪੧

O, my mind, realise your foundation; you are the image of the enlightener.

The question before us therefore is: is the power of reason sufficient to search Lord within us all? The answer is no, the power of reasoning alone is inadequate. Guru Nanak Dev Ji declares this very important limitation of human reasoning in the first pauri of Jap Ji Sahib:

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਰਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥ ਮ.੧, ਗ.ਗ.ਸ ੧

Even if thousand thoughts and wisdoms were possessed, none shall accompany (me).

So, the power of reasoning is only to be followed so long as it helps to distinguish the right from wrong. From here on ward, for the seekers of the absolute reality, the word of the Guru is sufficient, and they will find that spiritual progress by the awakened mind is made in leaps and bounds but the humanity has, even at this stage, divided itself into two schools of thoughts:

those who live by reason dominated life (Science/communism) and those who ignored reason totally (the blind faith). Good news is that the Guru takes both; while education and its reasoning are important,

ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ॥ ਮ.੧, ਗ.ਗ.ਸ, ੨੫੬

Knowledge if contemplated [becomes a tool] for greater virtues.

It also tells us that education, which brings ego, is no good. ਫੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨਗਾਰੁ ਤਾ ਓਮੀ ਸਾਧੁ ਨ ਮਾਰੀਐ ॥ਮ.੧,ਗ.ਗ.ਸ,੪੬੯

A learned sinner is worse than an illiterate saint.

Instead listen to the egoless Gurbani shabad which neither the Bhagats nor the Gurus claimed to be theirs; instead it is called dhur ki bani. What happens when you listen to it?

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੋ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

By listening to the wisdom of the Guru, the mind is elated to the level of a mine of gems, jewels and rubies (i.e. one acquires Godly virtues).

So, spirituality, in Sikhi is not a communication with the dead but a communication with the living: the only living – Akal Purakh. How must one communicate?

ਸਲੋਕ ਮਃ ੨ ॥ ਮਾਝ, ਗ.ਗ.ਸ ਪੰਨਾ ੧੩੯

ਅਖੀ ਬਾਝਹੁ ਵੇਖਣਾ ਵਿਣੁ ਕੰਨਾ ਸੁਨਣਾ ॥

ਪੈਰਾ ਬਾਝਹੁ ਚਲਣਾ ਵਿਣੁ ਹਥਾ ਕਰਣਾ ॥

ਜੀਭੈ ਬਾਝਹੁ ਬੋਲਣਾ ਇਉ ਜੀਵਤ ਮਰਣਾ ॥

ਨਾਨਕੁ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿ ਕੈ ਤਉ ਖਸਮੈ ਮਿਲਣਾ ॥ ੧ ॥

Sloke M.2, G.G.S, P 139

If it was to see without eyes (ie to see the world but refrain from seeing other's beauty in a lustful manner); to hear without ears (ie to use the ears to hear other than slanders); to walk without feet (ie to refrain from walking on the evil path); to work without hands (ie to refrain from using hands to harm anyone); and to speak without tongue (ie to refrain from slandering the others); it is to die while alive. O, Nanak! Only by recognising Lord's command that one sees Him (ie if one could understand correctly the real purpose of the sense organs that Lord intended within His command, then one obtains Lord).

The answer really lies in the next Shabad that the above way of translation is correct.

ਮਃ ੨ ॥ ਦਿਸੈ ਸੁਣੀਐ ਜਾਣੀਐ ਸਾਉ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥

ਰੁਹਲਾ ਟੁੰਡਾ ਅੰਧੁਲਾ ਕਿਉ ਗਲਿ ਲਗੈ ਧਾਇ ॥

ਭੈ ਕੇ ਚਰਣ ਕਰ ਭਾਵ ਕੇ ਲੋਇਣ ਸੁਰਤਿ ਕਰੋਇ ॥

ਨਾਨਕ ਕਹੈ ਸਿਆਣੀਏ ਇਵ ਕੰਤ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥

Even though the being is conscious of seeing, hearing and knowing Lord within His creation, but why is the being deprived of uniting with the Lord? (Because) the being is devoid of such feet, hands and eyes. How then is the being to hug the Lord? Let Lord's fear be thy guiding feet; His love be thy hands; His remembrance be thy uniting eyes; says Nanak, O, wise-being-woman! Such is the way to unite with the beloved (Lord) II2II.

What happens then?

ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ ਸਗਲ ਭਉ ਮਿਟੈ ॥ਮ.ਪ. ਗ.ਗ.ਸ.੨੯੩

By reciting the fearless (Lord) all fears are dispelled

What are the signs of this that this has been achieved? One is prepared to give biggest scarification of his/her life; every word said is truth. Why? Because:

ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ ॥

Such is the institution where (Guru's) shabad is minted, and is emanated by His Will. Another sign of this is to rise above worldly greed; to see Akal Purakh in each and everything. Most people's spirituality is limited by/to the performance of miracles; please note, Sikhi forbids this; this is regarded as unnecessary interference in the working of the Lord. But can miracles happen? Akal Purakh is capable of doing anything; He prepares His Bhagats for the biggest scarification and He protects them too. Lets take few examples from Gurbani to illustrate this.

ਹਸਤ ਖੋਲਤ ਤੇਰੇ ਦੇਹੁਰੇ ਆਇਆ ॥

ਭਗਤਿ ਕਰਤ ਨਾਮਾ ਪਕਰਿ ਉਠਾਇਆ ॥ ੧ ॥

ਹੀਨੜੀ ਜਾਤਿ ਮੇਰੀ ਜਾਦਿਮ ਰਾਇਆ ॥

ਛੀਪੇ ਕੇ ਜਨਮਿ ਕਾਰੇ ਕਉ ਆਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਲੈ ਕਮਲੀ ਚਲਿਓ ਪਲਟਾਇ ॥ ਦੇਹੁਰੈ ਪਾਛੈ ਬੈਠਾ ਜਾਇ ॥ ੨ ॥

ਜਿਉ ਜਿਉ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਉਚਰੈ ॥

ਭਗਤ ਜਨਾਂ ਕਉ ਦੇਹੁਰਾ ਫਿਰੈ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ, ਗ.ਗ.ਸ.੧੯੬੪

I was playful and joyous when I came to your temple, O, Lord. Whilst meditating, they took by the arm and threw me out. O, Lord! Why was I born as a tailor? People do think my caste is inferior IIII Pause II. I took my blanket and left, and (O, Lord!) I sat at the rear of the temple. II2II O, Lord! Something very miraculous happened: as I began reciting Thy Nam, your temple turned round for your devotee.

This temple that Nam Dev Ji is talking about here, is still standing in Maharashtra, in India. Another example is that of Bhagat Parlad Ji, narrated by Guru Amar Das Ji:

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ॥ {ਪੰਨਾ ੧੧੩੩}

ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਹਰਿ ਉਚਰੈ ॥ ਸਾਸਨਾ ਤੇ ਬਾਲਕੁ ਗਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

O, brother! Parlad recites Lord's Nam by following the advice from his Guru. Young (Parlad) is not afraid of any physical harm to himself. IIpauseII.

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਫਾਥੇ ਜਮ ਜਾਲਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥ ਹਰਿ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮੇਰੈ ਨਾਲਾ ॥੧॥

O, brother! (Parlad says daily to his teachers) – to write me Lord's Nam on my slate, Gobind, Gopal. Beings who remain engrossed in maya, they remain spiritually dead in the web of maya. My Guru is my protector; the guarantor of all peace lives all around me IIII.

ਮਾਤਾ ਉਪਦੇਸੈ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਪਿਆਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰੁ ਰਾਮਨਾਮੁ ਛੋਡਹੁ ਜੀਉ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਕਰੈ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥ ਰਾਮਨਾਮੁ ਨ ਛੋਡਾ ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ॥੨॥

O, brother! Parlad's mother says, O, beloved Parlad! O, (my) son! Save your skin: abandon Lord's Nam. Replies Parlad: O, my mother, listen! I shall never do that (my Guru has told me not to give up the recitation of Lord's Nam) II2II. O, brother!

K. T. F. of N. A. Inc. 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA. 95762

ਸੰਡਾ ਮਰਕਾ ਸਭਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਆਪਿ ਵਿਗੜਿਆ ਸਭਿ ਚਾਟੜੇ ਵਿਗੜੇ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਮਹਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਪਕਾਇਆ ॥ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਕਾ ਰਾਖਾ ਹੋਇ ਰਘੁਰਾਇਆ ॥੩॥

Sund, Amrak and others went to (Harnakhash) and complained – Parlad is a bad boy; he has conspired all the other boys too. O, brother! (After listening to that) they came up with a scheme (to get rid of Parlad but) the Lord resided with Parlad II3II.

ਹਾਥਿ ਖੜਗੁ ਕਰਿ ਧਾਇਆ ਅਤਿ ਅਹੰਕਾਰਿ ॥ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਕਹਾ ਤੁਝੁ ਲਏ ਉਬਾਰਿ ॥

ਖਿਨ ਮਹਿ ਭੈਆਨ ਰੂਪੁ ਨਿਕਸਿਆ ਥੰਮ੍ਹ ਉਪਾੜਿ ॥

ਹਰਣਾਖਸੁ ਨਖੀ ਬਿਦਾਰਿਆ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਲੀਆ ਉਬਾਰਿ ॥੪॥

O, brother! Harnakhash immediately threatened Parlad with a sword and said tell me) where is your God that is going to protect you? (As soon as this happened) than within seconds, the Lord appeared in a very fearful form from within the pillar (as Narsingh) and tore Harnakhash apart with his sharp nails and protecting Parlad II4II. ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਜਨ ਕੇ ਇਕੀਹ ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਸੰਤ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੫॥੧੦॥੨੦॥
O, brother! The Lord always protects his devotees. Look how, along with Parlad, He saved 21 progenies of Parlad too. O, Nanak! The Lord by eradicating ego from within His saints, saves them from the death of their conscience, and by uniting them with the Nam, thus salvates them from the worldly ocean II5III10II20II.

Clearly these things do not fit our reasoning. Does this mean that we declare them lies? If this were the case, then we would have to declare Gurbani as lies. What is the path to reach this truth?

ਮ.੧, ਗ.ਗ.ਸ ੯੪੩

ਸਬਦੁ ਗੁਰੁ, ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ ॥

Shabad is (my) Guru; the union of my concentration is the Sikh (of that Guru).

ਮ.੫, ਗ.ਗ.ਸ ੨੯੫

ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਸੰਤ ਮੀਤ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਏਕਾਗਰ ਚੀਤ ॥

O, beloved saints! Praise the Lord through attentive mind.

But is it a mere reiteration of Waheguru by the being, being prostrated?

ਮਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਬੇਧੀਅਲੇ ॥ ਜੈਸੇ ਕਨਿਕ ਕਲਾ ਚਿਤੁ ਮਾਂਡੀਅਲੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

O, Terlochan! Just as a Goldsmith while talking to others, keeps his attention in the gold he put in the crucible; likewise, my mind remains united with the Lord IIII IIpauseII ਆਨੀਲੇ ਕਾਗਦੁ ਕਾਟੀਲੇ ਗੂਡੀ, ਆਕਾਸ ਮਧੇ ਭਰਮੀਅਲੇ ॥

ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਬਾਤ ਬਤਉਆ, ਚੀਤੁ ਸੁ ਡੋਰੀ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੧॥

O, Terlochan! Look, how a boy brings paper, and makes kite and then flies it into the sky, and simultaneously, while chatting to his friends, keeps his mind on the thread attached to the kite IIIII;

ਆਨੀਲੇ ਕੁੰਭੁ ਭਰਾਈਲੇ ਉਦਕ, ਰਾਜ ਕੁਆਰਿ ਪੁਰੰਦਰੀਏ ॥

ਹਸਤ ਬਿਨੋਦ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ, ਚੀਤੁ ਸੁ ਗਾਗਰਿ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੨॥

How young lasses go out of shire with the vessels on their heads, fill it with water, while being playful with each other

and laughing and joking, but keep their mind in the vessel (filled with water) on their individual heads II2II

ਮੰਦਰੁ ਏਕੁ ਦੁਆਰ ਦਸ ਜਾ ਕੋ, ਗਊ ਚਰਾਵਨ ਛਾਡੀਅਲੇ ॥

ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਪਰ ਗਊ ਚਰਾਵਤ, ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਛਰਾ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੩॥

How a house with ten doors, the grazer lets cows to graze and they do so some five miles away, but keep their mind in their calves; (likewise in this body of ten sense organs, who work to keep my body in order, but my mind remains attached to the Lord)II3II.

ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਨਹੁ ਤਿਲੋਚਨ, ਬਾਲਕੁ ਪਾਲਨ ਪਉਢੀਅਲੇ ॥

ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕਾਜ ਬਿਰੂਧੀ, ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਾਰਿਕ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੪॥੧॥{ਪੰਨਾ ੯੭੨}

O, Terlochan! Listen, (I will give) another example: like the mother who puts her baby in the cot, and then becomes engrossed in the domestic chores, but keeps her concentration in the baby II4II

Bhagat Kabir Ji,(GGS, 1375) summed this up in two stanzas thus:

ਨਾਮਾ ਮਾਇਆ ਮੋਇਆ, ਕਹੈ ਤਿਲੋਚਨ ਮੀਤੁ ॥

ਖਾਹੇ ਛਪਿਹੁ ਛਾਇਲੈ, ਰਾਮ ਨ ਲਾਵਹੁ ਚੀਤੁ ॥੨੧੨॥

Says Terlochan, O my friend, Nam Dev! You are so engrossed in maya; why are you filling quilts (with cotton)? Why do you not unite your mind with Akal Purakh? II212II

ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਤਿਲੋਚਨਾ ਮੁਖ ਤੇ ਰਾਮੁ ਸੰਮਾਲਿ ॥

ਹਾਥ ਪਾਉ ਕਰਿ ਕਾਮੁ ਸਭੁ, ਚੀਤੁ ਨਿਰੰਜਨ ਨਾਲਿ ॥੨੧੩॥

(Answers) Nam Dev: (brother) Terlochan! I utter Lord's Nam (with the tongue); while working with hands and feet, I keep the mind united with maya-free Lord. II213II

So ਮ.੩, ਗ.ਗ.ਸ, ੪੯੧

ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭ ਕੋ ਕਹਿ ਕਹਿੰਆ ਰਾਮ ਨ ਹੋਈ ॥

By mere reiteration of Lord's Nam, the latter is not found.

The spirituality of Sikhi can only be realised and enjoyed when through Gurbani, it is understood that only those beings live who recite Lords Nam thus

ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰ ਜਾਉ ॥੧॥, ਗ.ਗ.ਸ ੯

To utter Thy Nam is living; to forget is dying.

And in this way being 'dead by the shabad' (to remain in full command of the five vices), one finds the total salvation, mukti, by accepting His Will:

ਮ.੧, ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥ ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥੨੫॥

Emancipation comes only through Thy Will; no one has been able to say otherwise. This is called

"ਜੀਵਤਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ"।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੭ {ਪੰਨਾ ੨੩੦}

ਨਾਨਕ ਜੀਵਤਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ ਐਸਾ ਜੋਗੁ ਕਮਾਈਐ ॥

ਵਾਜੇ ਬਾਝਹੁ ਸਿੰਝੀ ਵਾਜੈ ਤਉ ਨਿਰਭਉ ਪਦੁ ਪਾਈਐ ॥

ਅੰਜਨ ਮਾਰਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗੁ ਜੁਗਤਿ ਤਉ ਪਾਈਐ ॥੪॥੧॥੮॥

O, Nanak! Union with Lord should be achieved while performing all worldly chores and yet be unaffected by them (this is equivalent to dieing while living). The Jogi is dependent on the

blowing of the horn but the being who unites with Lord's remembrance through perseverance (as per above) achieves a blissful state within, such that the horn is constantly auto heard. When the being begins enjoying/enduring this spiritual blissfulness, s/he achieves such a state of spiritualism that all fears vanish thus. The correct way of being united with the Lord is only realised when the being learns how to remain detached while living amidst of maya. Only then it would be understood that the whole Gurbani is spiritual.

Take three examples of three different disciplines and see how Guru Nanak spiritually conquers all:

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ, ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ, ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥

(O, Yogi), if you make contentment thy ear-rings,

perseverance thy alm-bowl and container, and

contemplation upon Akal Purakh thy ashes (rather than

ashes of dung that you smear on your body),

ਖਿੰਬਾ, ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ, ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ ॥

the remembrance of death thy shelter, the purity of your body thy code of conduct, and Lord's love thy staff (then the wall of falsehood can be broken from within).

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

One who treats all beings as one (in reality) belongs to the Aiee Panthi (the highest order of Yogis). One who conquers the mind thus, conquers the world, (O, Yogi).

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੈ ਵੇਸੁ ॥੨੮॥

ਮ੧, ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ

Salute, salute to the Akal Purakh!The foundation of all, the primal and pure, the rootless, the indestructible and constant in all ages. (28)

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥ ਗ.ਗ.ਸ, ੧੪੦

ਮਿਹਰ ਮਸੀਤਿ ਸਿਦਕੁ ਮੁਸਲਾ ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥

Let mercy (on people) be thy mosque; the faith thy prayer-mat and honest earning be thy Quran;

ਸਰਮ ਸੁੰਨਤਿ ਸੀਲੁ ਰੋਜਾ ਹੋਰੁ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ॥

Let modesty be thy (circumcision); the civility be thy fast; so shalt though be a Muslim.

ਕਰਣੀ ਕਾਬਾ ਸਚੁ ਪੀਰੁ ਕਲਮਾ ਕਰਮ ਨਿਵਾਜ ॥

Let rightful conduct be thy Kaba, the truth be your spiritual guide and pious deeds be thy creed and prayer.

ਤਸਬੀ ਸਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ਨਾਨਕ ਰਖੈ ਲਾਜ ॥ ੧ ॥

Let the Will of the Lord be thy rosary. O, Nanak! The Lord protects the honour (of such a Muslim).

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥ ਗ.ਗ.ਸ, ੧੪੧

ਪੰਜਿ ਨਿਵਾਜਾ ਵਖਤ ਪੰਜਿ ਪੰਜਾ ਪੰਜੇ ਨਾਉ ॥

There are five prayers of the Muslims, five different times and five prayers known with five different names.

(But according to our religion the real prayers are these):

ਪਹਿਲਾ ਸਚੁ ਹਲਾਲ ਦੁਇ ਤੀਜਾ ਬੈਰ ਖੁਦਾਇ ॥

First, to utter truth; second, honest earnings; third, benevolence (charitable) in Lord's name;

ਚਉਥੀ ਨੀਅਤਿ ਰਾਸਿ ਮਨੁ ਪੰਜਵੀ ਸਿਫਤਿ ਸਨਾਇ ॥

fourth, rightful intent of the mind, and fifth, to recite Nam and praise Lord.

ਕਰਣੀ ਕਲਮਾ ਆਖਿ ਕੈ ਤਾ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਸਦਾਇ ॥

In addition, let rightful conduct be thy creed, then call yourself a Muslim.

ਨਾਨਕ ਜੇਤੇ ਕੁਤਿਆਰ ਕੂੜੈ ਕੂੜੀ ਪਾਇ ॥ ੩ ॥

O, Nanak! (Those who do not conduct themselves likewise) are all false dealers and false honour itself is foul. II3II

Listen to the Guru Ji again how **Jogi, Qazi** and **Braman** have been won over:

ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੁਗਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥

A real Jogi is one who has, through Guru's grace realised the Oneness of the Lord.

ਕਾਜੀ ਸੋ ਜੋ ਉਲਟੀ ਕਰੈ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ॥

A real Qazi is one who diverts his concentration away from bribery and through the Guru's grace realises how to remain detached from worldly desires, while being amidst of them.

ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਆਪਿ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੈ ॥

A real Bramin is one who contemplates on divine knowledge; in this way he not only salvates himself but also his progenies.

So the spiritualism of Gurbani is something like this; to remain in remembrance of the Lord, any time, any place and any moment; to remain attached with His presence, while performing worldly tasks; to remain contented thus; to remain detached from the concepts like heaven/hell, hopes/desires, pain/pleasure, honour/dishonour – regard Akal Purakh as everything. In this equipoise, says Gurbani, the time stops, the shine and the shade have no effect; the night and the day become mere concepts; everywhere, His hukam seems to prevail; total enlightenment comes; the maya/illusion can no longer thug the Gurmukhs in whose heart Akal Purakh resides. This is the spiritualism of Sikhi.

Essence of Sikhi and Spirituality

1. Everything is under Akal Purakh's hukam including the principles of science.
2. Sikhi advocates that reason is important to advance on the righteous path in any situation, including religion; to discern right from wrong. Sikhi and Science are therefore inclusive; Sikhi's spiritualism begins where science ends.
3. Being on the right path, the battle with mind begins through the sword of knowledge, imparted by the gracious Guru, Gur-Shabad.
4. Reason's inadequacy is realised by the mind as it forfeits its instruments of control over the being, namely, lust, anger, greed, attachment and ego.
5. The sense organs begin to be used for their rightful purpose in accordance with the Guru; the being becomes fearless and possesses enmity with none.
6. The equipoise of mind is achieved; the latter becomes detached from maya. While performing worldly chores, the being remains attached with the Lord.
7. The being discards all pseudo-worldly rituals; desires none and hence remains with One.

8. This is the state of "jivetian mer rehie" – that is the soul of the being remains liberated and achieves eternalship with the Lord.

9. Spiritualism of Sikhi is to contact with "the only living entity called Akal Purakh"; it is not a contact with the dead.

10. Spiritualism of Sikhi is to be realised here and now before the body perishes away and is to be lived as a service to Akal Purakh and an example to the others.

© Dr. Hardial Singh – prepared and delivered for BOSS - Camp 2004, on 13/07/04

TASTE OF BESAKHI AMRIT

By Harsimirit Kaur Khalsa
Gurbani Parchar Mission of USA
510-432-5827

ਖੋਟੇ ਖਰੇ ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਉਪਾਏ ॥

(ਮਾਝ, ਮਹਲਾ 3 119 Maaj M: 3 Ang 119)

"You Yourself created the counterfeit and the genuine."

We think we understand everything that we sense. What is true and what is false? All operations in the universe are governed by God's hukam, the natural laws of the universe. The true perspective of the universe is only seen in God's eyes. Our perspective is the counterfeit, because of our limitations to sense everything accurately.

ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਪਰਖੈ ਲੋਕ ਸਬਾਏ ॥

"You Yourself appraise all people."

God observes the thoughts and actions of all people. All are created and judged equally, but the thoughts and actions of man determine which way God appraises them.

ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੁਰਿ ॥ ਕਰਮੀ ਆਪੇ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੁਰਿ ॥

"Merits and demerits are read out in the presence of Dharma (Righteous Judge). According to their own actions, some are drawn closer, and some are driven farther away." It is natural laws of reality that affect one's destiny, which he does to himself. God does not decide our fate. We experience of our own heaven or hell according to our actions and attitudes. Dharma verdict is the factual cause and reaction which all of nature witnesses in our lives.

ਖਰੇ ਪਰਖਿ ਖਜਾਨੈ ਪਾਇਹਿ ਖੋਟੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਵਣਿਆ ॥੬॥

"You appraise the true, and place them in Your Treasury; You consign the false to wander in delusion. ||6||"

When man accepts God's hukam and controls his ego, he automatically acquires membership into God's treasury. We are all equally blessed with God's essence. If we reject the Guru Gian Shabad that teaches us how we are blessed in accepting God's hukam, then we will wander in ignorance, living untruthful, suffering its fate.

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥

"So how can one become truthful? And how can the false veil of illusion be torn away?"

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥

“O Nanak, it is written that you shall obey the Hukam of His Command, and walk in the Way of His Will.” God does not have a physical treasury the way we think. All in the universe is a product of His divine will, all the king owns is his treasury. When we realize this, we see how we are His treasury. The kings treasury is safely guarded. Likewise, we need to safely guard ourselves with the understanding of Divine Shabad word of God, so that ignorance and ego do not affect our inner peace.

ਕਿਉ ਕਰਿ ਵੇਖਾ ਕਿਉ ਸਾਲਾਹੀ ॥

“How can I behold You? How can I praise You?”

God is so perfect. We do not understand enough of the reality in which we live to measure the value of God.

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

“Endless are His praises, endless are those who speak them.” keemit kahe na paya When we try to see God, there is nothing to look at. All is beyond our visual senses. Seeing God means accepting His hukam in the whole universe. Guru Granth Sahib helps us understand hukam, so that we can live truthfully.

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ॥

“By Guru's Grace, I praise You through the Word of the Shabad.” Giani Jagtar Jachak Singh taught me that the meaning of Gur Prasaad is God's universal, unconditional free Grace, which prophets have taught throughout the centuries. Guru Granth Sahib teaches these truths in simple, contemporary fashion. Gian Shabad is the Guru.

ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਸੈ ਤੂੰ ਭਾਣੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਵਣਿਆ ॥੭॥

“In Your Sweet Will, the Amrit is found; by Your Will, You inspire us to drink in this Amrit. ||7||” All nature is presented to us to assist us to taste the Amrit. The Guru Granth Sahib Gian teaches us how to learn from nature, the created tool to seek God's hukam, so that we can live truthfully, ego free. The Amrit is the benefit that we experience from God's hukam, wisdom, and essence.

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਬਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਬਾਣੀ ॥

“The Shabad is Amrit; the Lord's Bani is Amrit.”

When we absorb the teaching of Guru's Shabad, we are digesting the langar of God's wisdom that all of nature is used to educate us.

ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਰਿਦੈ ਸਮਾਣੀ ॥

“Contemplating on the True Guru, it permeates the heart.”

When we live the way we were created to live, and not the way our ignorance ego leads us, then it is because we are thinking about Guru Ji's teaching. By bringing only a new ramaala or bowing down to Guru does not prove anything. When we learn and apply Guru Gian in our lives, then are we actually serving Guru.

ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਭ ਭੁਖ ਲਹਿ ਜਾਵਣਿਆ ॥੮॥੧੫॥੧੬॥

“O Nanak, the Ambrosial Naam is forever the Giver of peace; drinking in this Amrit, all hunger is satisfied. ||8||15||16||” When we continually relish the savor of Guru Gian, in word and deed, then we are benefiting truly from the universe “Amrit.” When we drink this Amrit, we need no other source of truth for survival. Since there is only one reality, there is only one source of Amrit – that which Guru Granth Sahib teaches – the universal truths of God's hukam and grace, which fills hungry soul. This Amrit teaches us that there is no difference between pain and pleasure, birth, age, and death. All is part of God's hukam. God's hukam is forever good. Our perspectives of pain and pleasure are because of our ignorance and ego.

In conclusion, the only way we can behold God and praise Him is by His grace. He has shown us through nature, the dimension of reality, which is beyond our limited, perspective that is clouded by ignorance and our 5 vices, greed, ego, attachment, lust, anger. When we learn the teachings of Gurubani, then we begin to understand this. We then will instinctively react by behaving with sewa, which is performing the way we were created, and not acting under control of our 5 vices. This means of truthful living is the way we praise God. God does not need our words or motions to observe this. When we sing kirtan, this is symbolic of our accepting Guru's teaching, understanding it, and applying it to our lives. We have thus entered *Sach Khand* and have awakened in this world of illusion. We then can begin to live fruitful lives.

ਤਨੁ ਮਨੁ ਥੀਵੈ ਹਰਿਆ

“My body and mind have blossomed” (Mundaveni M 5 Ung 1429) Now we can function as productive members of society. No matter how wicked a person is, if he learned Guru's message and continues in his gross sins, then he never fully understood it.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥

“Listening (to God's Word), pain and sin are erased.” When one has truly listened to Guru's wisdom, he will automatically respond and begin to live truthful life, no matter how wicked he may originally have been. Let us all consider the delicacy of Amrit Shabad in our daily menu. We then become saint and soldier. Saint in our life style and soldier in guarding and fighting against our 5 vices. A mere action of shaking Amrit as a ritual alone will not make one an Amritdhari Saint. Once a person has become aware of Guru Ji's wisdom, then he can sincerely undergo the right of true Amrit baptism This is only possible by understanding and accepting the message of the Guru's Gian Amrit Shabad. Saints, long before Guru Gobind Singh Ji, have savored this Amrit. If they were alive during his

time, they probable would also have undergone this Amrit Baptism. But they did not have it offered in their life time. We have it available to us. Unless we understand what God has offered to us, as seen in Gurbani, then no Amrit Baptism ceremony will do any good. It is this reason why there are some very corrupt so called Amritdhari Sikhs who drink, cheat, lie, and are very greedy. They proudly wear their kirpans, long unshaven hair and turban, yet they have never fully tasted Guru's message. Since God loves all wicked and good people equally, we must not be judgemental against sinners. We should hate sin, but love the sinner, since all of us have imperfections. Amrit is vital for both good and wicked people. All need God's healing and grace. The Moguls were not Guru's enemies. The ego and ignorance that possessed the wicked Moguls is what our ancestors battled and won. This *fateh* victory is triumph over our 5 vices that drag us away from truth, causing living like animals. God's Gurbani of grace is the liberator of oppression. We all must want His Amrit grace, in order to function properly, the way God created us and intended for us how to behave. This is the truth khalsa experience.

INCLUSION OF HARMANDER SAHIB AMRITSAR IN UNESCO WORLD HERITAGE LIST

Mewa Singh, Retd. Judge, New Jersey—USA, March 12, 2005

Inclusion of Harmander Sahib Amritsar in UNESCO world heritage List is not in the interests of Sikhs and Sikh religion. It appears to be alluring to include Harmander Sahib Amritsar in the list of Unesco world heritage list, that it would come under the protection and maintenance of Unesco, it would be known world over and invite the international tourists. However when this matter is considered with a deep thought in the light of SGPC dossier and the relevant rules and regulations of Unesco, then it is found to be not in the interests of Sikhs and Sikh religion.

It is also beyond jurisdiction and needs to be withdrawn.

(i) The high status of Harmander Sahib, the holiest of the holy Sikh shrines of Sikh religion and of Akal Takhat, would stand altered to a mere cultural site. These are exclusively the religious places of Sikh religion, wherein only the divine verses of Sikh religion as contained in Guru Granth Sahib are sung or recited throughout, relating to Name of God, the creator of the entire creation. No cultural function can be allowed there of any sort. Akal Takhat is the symbol of Sikh political power and sovereignty to deal exclusively with the matters concerning Sikhs and Sikh religion. As only a cultural site can be included in the world heritage list, so in the dossier glaring misrepresentations have been made as to the Dictums of Sikh religion in the anxiety to describe these as cultural sites, the consequences of which would be dangerous for Sikhs and Sikh religion.

(ii) It invites the intervention and interference of the Govts. of India and Punjab, of UNESCO and other outsiders, for the protection, maintenance and management of Harmander Sahib and Akal Takhat, which would prove disastrous for Sikhs and Sikh religion. Sikhs had suffered great sacrifices to end outside

interference in the management of their religious places including Harmander Sahib and Akal Takhat and they would never tolerate it to be reintroduced in any form, whatsoever.

(iii) It contradicts the Sikh Dictum that Sikh religious places must be constructed and maintained by Sikhs with their selfless service and not by any outside forum like UNESCO. It is an historical fact that, the Sikh gurus had out rightly rejected the offers of the Mughal rulers, Akbar and Jehangir, and other outsiders, for the expenses of the Langar, the Sikh community kitchen, construction of Harmander Sahib itself and for other institutions of Sikh religion, that it is for the Sikhs alone to do it with their own selfless services and the money earned with honest means. It has its own deep meaning. Only with in the last two decades, Sikhs demolished the Govt. repaired Akal Takhat and reconstructed it themselves.

(iv) No other religious place of prominence of any other religion has been got included in the Unesco world heritage list, just like, Mecca and Medina of Islam, any of the Mutts of Hinduism, the temples connected with the founders of Judaism and Christianity etc. The obvious reason might be that they cannot permit those to be termed as cultural sites instead of religious places. Harmander sahib is much more religious as only the Divine verses of Guru Granth Sahib are sung there from the early morning hours to the late hours of night, which relate to the aspects of Name of God, the Almighty. It can never be termed as a cultural site to be included in the UNESCO heritage list.

(v) Dossier may be without jurisdiction, as SGPC is obliged to manage, maintain and protect, Sikh Gurdwaras itself, in accordance with the provisions of Sikh Gurdwaras act, 1925 without any outsider intervention and interference. It has no jurisdiction to invite the intervention of Govts of India and Punjab, Unesco and other outsiders in any form whatsoever for the protection, maintenance and managements of Sikh Gurdwaras and neither to declare Sikh Gurdwaras as mere cultural sites, which is so obvious in the dossier. There is no ground or logic, worth consideration in support of the dossier to include Harmander Sahib and Akal Takhat in heritage list. It rather violates the basic dictums of Sikh religion and the statutory rules and regulations for the management of Sikh Gurdwaras.

Misrepresentations of Sikh religion in the dossier.

Sikh religion has been misrepresented to be merely a culture while Harmander Sahib, the holiest of the holy Sikh Gurdwaras and Akal Takhat, depicting the, sovereignty of Sikhs and Sikh religion, to be mere cultural sites. The Miri and Piri concept of Sikh religion has been misrepresented to be merely social, political, economic and cultural and the Spiritual aspect to constitute the social and cultural aspects

of social life and not of religion and Soul. The Sikh Maryada has been misrepresented to be merely cultural.

At page 84 vol. (11), of the dossier it has been stated, "The core zone (Harmander Sahib) upholds the social and cultural plurality which is an important component of civil society. It also defines the Miri and Piri that determine the relation between the diverse components. According to it there are two aspects of social life, the temporal and spiritual. Of these two, the spiritual aspect orders the temporal. The temporal constitutes the political and economic aspects. The spiritual constitutes the social and cultural aspects of social life. The social and cultural composition of these zones is diverse. It includes the Hindus, the Muslims, and the Sikhs. The legal instrument for intervention and regulations must incorporate this aspect in the management plan.

At page 8 of the dossier, it is stated: There exists a system of looking after the precinct (Harmander Sahib) which is defined by the Sikh Maryada, a set of cultural values and practices. This is the basis for developing a management plan and system to attend to the conservation of movable and immovable historical components. Over the years the site has acquired dynamism and draws a variety of social and cultural elements which require a careful handling.

At page 163 of the dossier it has been stated regarding site interpretation: To enrich visitors' experience, it is important to educate them about the world heritage site so that they have a better understanding of its history and cultural significance. Akal Takhat, the prominent institution of sovereignty of Sikhs and Sikh religion has been misrepresented to be a cultural component.

At page 55-56 of vol.(1) of the dossier it has been stated: In the case of Harmander Sahib, physical changes have been introduced but without destroying the continuity of cultural values, more importantly, the significant cultural components have been preserved. These are Sarovar, the water tank, the Harmander Sahib, the Akal Takhat, the par karma and all the shrines of the Shahids.

And at page 57, it is stated: The Harmander Sahib is part of the Indian civilization that has contributed the cultural tradition of non-violence to world history. The building and structure of Harmander Sahib has been misrepresented to compare with Hindu mythology, Islamic and Buddhist structures. The Dictums of Sikh religion, Kirat Karo and Wand Chhako have been misrepresented to be martyrdom and Sangat, though there is no ambiguity that, Kirat Karo, means earning by honest means and, Wand Chhako, means the sharing ones earnings with the needy. The presence of Sufi Saint Sain Mian Mir at the foundation lying of Harmander Sahib has been misrepresented to be a cultural plurality. A futile attempt has been made to misrepresent every religious aspect of Harmander Sahib and Akal Takhat of Sikh religion to be merely cultural.

At page 47, it is stated: The physical structure of Such Khand (Sanctum sanctorum) the main building has three levels, each of which corresponds to the three aspects of Supreme Being described in the Mul Mantra, Ikonkar. The Hindu word oam consists of three letters, o, a, m. O stands for urdham, above, a for adham, below and m for madham, between. Thus the word o a m, means that which is above, below and in-between; the entire universe. Ikonkar stands for the one universal Being.

At page 51, it is stated: The western half contains components, that define Shaheedi (Kirat karo) and the eastern contains components that define the Sangat (Wand Chhako). These are the temporal aspects of faith and are known as Miri.

At page 52, it is stated: The architectural features of the precinct are metaphors to understand the plurality in a social body. The precinct is itself a social body.

At page 55-56, it is stated: The co presence of Guru Arjan Dev and Mian Mir in the act of laying the foundation stone makes it more than just a material structure. It expresses the idea underlying the Sikh Gurus dissent against state power namely that cultural plurality will create the new ground for just social life.

These are the relevant statements made in the dossier concerning Harmander Sahib and Akal Takhat, the prime religious institutions of Sikh religion, depicting these to be mere cultural and in the management plan as well. Sikh Maryada and Sikh concept of Miri and Piri have also been misrepresented and described merely cultural. **The word religion has not been mentioned at all**, though all of these are religious terms of Sikh religion of great significance. Daring grave misrepresentations have been made in this regard. Spiritual aspect has been stated to constitute the social and cultural aspect of social life, the falsity of which is even known to a lay man, as it obviously concerns with the Spirit, the soul, the relation with God, the Almighty and exclusively a matter of religion. Similarly Sikh Maryada concerns purely with Sikh religion and is not a set of cultural values and practices. There is lot of difference between religion and culture. A culture may be affected by a religion but these are altogether of different domains. Religion guides, the relationship between man and God, the soul with the Super Soul and how the individual Soul merges with the Super soul. The culture relates to the worldly affairs and civilization. **The culture is mostly regional and the religion is universal**. The culture changes according to the civilization and development among a people, while religion is eternal and perpetual.

The dictionary meaning of these words is clear without any scope of ambiguity. Religion----Belief in personal God

entitled to worship and obedience, system of faith and worship. Cultural---adj.of culture, intellectual and artistic development, among a people. Spiritual---relating to soul, relating to religion. Temporal---pertaining to life in this world, worldly. Civilization---level of development of society, state of being civilized.

It is not understandable that why the actual meaning of these simple words was totally ignored to create the misrepresentations above pointed out? Why the important features of Sikh religion were portrayed as mere cultural and the prime institutions of Sikh religion, Harmander Sahib and Akal Takhat as merely cultural sites? Why the spiritual aspect of Sikh religion was termed as social and cultural? Why attempt was made to alter the status of Sikh religion to a mere cultural? And who is responsible for it. The persons involved best know the motivation, to be the allurements of UNESCO merely or the victims of some conspiracy to portray Sikh religion as a mere culture and its prime religious places, Harmander Sahib, and Akal Takhat as mere cultural sites, in spite of the fact that Sikh religion now stands in the list of first five religions of the world, while Harmander Sahib and Akal Takhat are known world over as holiest of the holy Sikh Shrines-Gurdwaras-institutions.

However, those who are involved in the false propaganda that Sikhism is merely a part of Hinduism and Sikhs are a sect of Hindus may eagerly await such misrepresentations against Sikh religion. And that too, from the document prepared in the name of a prime Sikh institution, SGPC. It needs a serious probe, being a matter of far reaching consequences against Sikhs and Sikh religion.

Interference of outsiders in the management of Harmander Sahib:

In the dossier three committees have been proposed for the maintenance and management of Harmander Sahib.

(i) Harmander Sahib Heritage committee. It will comprise, one member nominated from SGPC executive and manager, Darbar Sahib. It will prepare and distribute monthly status reports to SGPC, State Govt. Central Govt., INTACH, and UNESCO through Harmander Sahib monitoring committee.

(ii) Amritsar heritage committee. It will comprise secretary urban development, secretary culture and secretary local dept. of Punjab Govt. and both members of heritage committee. It will implement all city level prescriptions including the buffer zone for long-term protection of the Darbar Sahib.

(iii) Harmander Sahib heritage monitoring committee. It will comprise members of the above committees, and member INTACH, representative of UNESCO and special consultant advisors. It will be for, monitoring of management plan implementation by discussing Harmander Sahib heritage committee reports, discussing issues pertinent to Harmander Sahib as a world heritage site, make representations to SGPC or the Govt. on any outstanding issues, it will prepare and administer budgets, invite contract offers, assess the same, issue work contracts, monitor them and be the single window between the

SGPC and the contractors. It will convene weekly meetings and prepare management information reports every month for the authorities, primarily, the Punjab Govt. the Central Govt. INTACH, UNESCO and the citizens' forum representatives. It will be part of all other committees proposed in this section.

Under the heading of property management plan, at page 163, of the dossier: The plan also seeks to establish consensus among stake holders. It also wants to develop a road map. These are Sikh community, represented by SGPC, the Govt. of Punjab, the Govt. of India, private donors to the project and UNESCO. There is thus obvious intervention and interference of outsiders without any ambiguity, in the protection, maintenance and management of Harmander Sahib and Akal Takhat, including that of the central and state Govts. The heritage committee is to send the monthly reports to all these authorities. The monitoring committee is to monitor the management plan and to prepare and administer budgets and to deal with the contracts and contractors.

The above interventions have been invited by SGPC itself in its dossier. In fact central Govt. is responsible to the UNESCO for the heritage property. The world heritage committee may also make the changes in the management of the heritage property. Section 156 of the operational guidelines for the implementation of the world heritage convention, provides: At the time of inscription, the committee (world heritage committee) may also make other recommendations for the protection and management of the world heritage property.

Section 117 of these guidelines, provides: The state parties (Central Govts.) are responsible for implementing effective management activities for a world heritage property. State parties should do so in close collaboration with property managers, the agency with management authority and other partners and stake holders in property management.

Section 123 of the guidelines, provides: Participation of local people in the nomination process is essential to enable them to have a shared responsibility with the state party in the maintenance of the property. State parties are encouraged to prepare nominations with the participation of a wide variety of stakeholders, including the managers, local and regional Govts. local committees, NGOs and other interested parties. It is obvious without any ambiguity, from the rules and regulations of UNESCO, governing the heritage properties as above mentioned that Govt. of India would be responsible for implementing effective management of Harmander Sahib and Akal Takhat, if it becomes world heritage property. Local and regional Govt. and other stakeholders are also to be joined. In fact only the Govts. of the countries that are members of UNESCO can

correspond with it as to the matters relating to world heritage properties and so they are to be responsible for their management. So many other outsiders also are got involved. Thus it is not in the interests of Sikhs and Sikh religion to get it included in the world heritage list.

If any one still dares to say, that there will be no intervention and interference of Govt. of India and of Punjab, of Unesco and other outsiders in the management, maintenance and so-called protection of Harmander Sahib, despite the clear-cut provisions in that respect in both of the dossier and the Unesco guidelines, some of which above referred to, then he or she is either totally ignorant of these provisions or dishonest in the views. Similar is the case if one says that there is no misrepresentation in the Dossier as to the dictums of Sikh religion and of Sikh Gurdwaras.

Dossier without jurisdiction

SGPC is obliged to manage and maintain the Sikh Gurdwaras including Harmander Sahib and Akal Takhat, without any participation of any outsider in any respect, in accordance with the provisions of Sikh Gurdwaras Act, 1925. Its move to make it world heritage property invites the intervention and interference of Govts. of India and Punjab, UNESCO and other outsiders as to its protection, maintenance and management, for which SGPC may have no jurisdiction. Similarly it can have no jurisdiction to alter a Gurdwaras to a cultural site, to include it in the list of the heritage list wherein only cultural sites are included. These are very serious violations of Sikh Gurdwaras act, the dictums of Sikh religion and the obligations of SGPC members itself. Sikh Gurdwaras act was enacted to manage and maintain the Sikh Gurdwaras by the Sikhs themselves without any out side intervention and to preach the Sikh religion in accordance with the dictums of Sikh religion and for that aim Sikhs were to elect their representatives, named SGPC. Its members are duty bound to discharge their duties with honesty of purpose, for which they have been elected, remaining under the ambits of that act, without the intervention of any outsider. If any member is found to have his intentional participation for these violations, it may even lead to his disqualification and particularly of those who are responsible for the misappropriation and wastage of the huge funds of SGPC, for any such unauthorized project, which are alleged by some persons to the extent of four millions rupees. Such a huge amount cannot be even spent by Unesco on any one-heritage property, as the number of such properties is very large, while the funds at its disposal for those properties are comparatively too small. The budget of SGPC is over 200 crores of rupees, much more than that of UNESCO for the entire properties of its heritage list.

Only cultural and natural sites can be in heritage list. The nomination form is very clear in this regard. It states: Under the terms of the convention concerning the protection of the world culture and natural heritage, as adopted by the general conference of UNESCO in 1972, the inter Governmental committee for the protection of the world culture and natural heritage called the

world heritage committee, shall establish under the title of the world heritage list, a list of properties forming part of the cultural and natural heritage.

Definition of cultural heritage:

S.45, article 1, of, Operational guidelines for the implementation of the world heritage convent: For the purpose of this convention, the following shall be considered as cultural heritage: Monuments, architectural work, works of monumental sculpture and painting elements or structures of an archeological nature, inscription, cave dwellings and combination of features, which are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science., groups of buildings-groups of separate or connected buildings, which because of their architecture, their homogeneity or their place in the landscape are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science.

Emblem on heritage property

S.271 provides that the emblem on the property would be put: This property has been inscribed upon the world heritage list of the convention concerning the protection of world culture and natural heritage. In the world heritage list there are already 788 sites, out of which 611 are the cultural sites, 154 the natural sites while 23 mixed sites. Would it enhance the stature of Harmander Sahib or lower it to be included at number 789? It would certainly lower it. Most of the sites included in this list are parks, caves and such like natural and cultural sites. In the Indian list are like Ajanta caves, Ellora caves, Agra fort and Qutab Minar and no religious place of any importance. Harmander Sahib and Akal Takhat should not be added to such a list, which are known world over to be very prominent holy places of Sikh religion. The emblem of a cultural site can never be put at Harmander Sahib and Akal Takhat, as these are primarily, the religious places of Sikh religion and not the cultural sites. Sikhs are capable to protect, maintain and manage their prime religious places themselves.

No doubt building of Harmander Sahib has got its own architectural value, but it is secondary. Its primary aim is religious and spiritual of Sikh religion, wherein the divine verses of Sikh religion as contained in Guru Granth Sahib are sung and recited, from the early hours of the morning to the late night, in the presence of Guru Granth Sahib, the perpetual eternal Sikh Guru. It is not a site. Obviously Harmander Sahib does not come in any of the items of cultural heritage. It is the holiest of the holy shrines-Gurdwaras of Sikh religion, from where every one gets the spiritual inspiration and Name of God, the Almighty. Akal Takhat is the prime institution of Sikh religion with the status of sovereignty and not a cultural site and there can be no intervention of any outsider in any form whatsoever.

The status of a cultural place, which is concerned with worldly affairs and civilization, is not equal to that of the status of religion and of sovereignty, which concern with the relation of man with God and the individual soul with Supreme soul. Both of these places have the different domains, though religion affects the cultural values to cultivate the sense of higher moral and ethical values. The makers of the dossier have exhibited their unawareness to this aspect, intentional or unintentional, that by declaring Harmander Sahib and Akal Takhat to be a cultural site, their higher status of a prominent religious place of Sikh religion and of sovereignty is lowered down, besides being misrepresented. They lost sight of the fact, consciously or unconsciously that for this misrepresentation, they misrepresented the Miri and Piri concept of Sikh religion and Sikh Maryada to be merely cultural, besides misrepresenting some other dictums of Sikh religion and even inviting the intervention of out side agencies in the maintenance and management of Sikh Gurdwaras.

It is certainly a matter of grave concern for Sikhs that such a document is in the name of SGPC, the prime elected Sikh institution, which still needs the efforts to gain the confidence of Sikhs world over and such like actions prove counter productive as majority of Sikhs even doubt its veracity. SGPC would be acting in the right direction to withdraw the dossier without further delay and to probe into the motivation and misappropriation of its funds for such a document.

cc (i) Jathedar, Akal Takhat, Giani Joginder Singh Vedanti.

(ii) President, SGPC, Bibi Jagir Kaur.

(iii) President, Akali Dal, S. Parkash Singh Badal,

To look personally into the matter and take the necessary action to withdraw the dossier, being not in the interests of Sikhs and Sikh religion and to end the controversy, which has arisen among the Sikhs world over, against the dossier and the SGPC.

[This situation is typical of how our precious time and resources are wasted on controversies. How many years did it take to spend the amount of money being reported in the press for preparing this dossier? How many people must have been involved? Did not one of them think that this kind of major decision not be taken in secret? Perhaps this puzzle will reveal itself in time just as the gift of Rs.100 crore from BJP Govt. in 1999 to celebrate 300th Anniversary of events of Vaisakhi 1699 got exposed as RSS attempt to promote Sikhs as a sect of Hindus and Dasam Granth as authentic writing of Tenth Nanak. Bibi Kiranjot Kaur seems to be the only officer of SGPC defending this dossier. She also happens to be the one who sold 'Sant Sipahi' magazine to the RSS. ED.]

SGPC SAYS NO TO DOSSIER ON GOLDEN TEMPLE

Varinder Walia Tribune News Service

Amritsar, April 21, 2005

The SGPC today rejected the dossier on the Golden Temple which had divided the Sikh community world over. The SGPC chief, Bibi Jagir Kaur, said since the very concept of getting world heritage status (WHS) for Harmandar Sahib stood rejected, the dossier could not be used even as reference anymore. Much to the embarrassment of Bibi Kiranjot Kaur, who had coordinated for preparing the dossier, and Mr Kirpal Singh Badungar, a former SGPC chief at whose behest it was sent to UNESCO, the SGPC executive has described the document as 'anti-Sikh'. The SGPC has decided to approach the Centre and state governments for immediate withdrawal of the dossier from UNESCO.

Bibi Jagir Kaur said it would approach UNESCO to clarify the stand of the 'Sikh community' that 'Guru ka ghar' (Harmandar Sahib) did not need any 'stamp' from UNESCO. She said Harmandar Sahib was a living monument and abode of the Almighty where sangat pays obeisance for spirituality and hence it could not be treated as a 'tourist centre'. To a question, Bibi Jagir Kaur said the SGPC would order a probe into the expenditure of **Rs 40 lakh** incurred on the dossier. Without mincing words, Bibi Jagir Kaur said that the Sikhs could not accept any status which was being opposed by the intellectuals and the masses as well. The decision has evoked mixed reaction from the Sikhs. While, Mr Jagmohan Singh Tony, Mr Gurjatinder Singh Bhikhiwind and Bhai Ram Singh, all general secretaries of the Shiromani Akali Dal (Amritsar), had alleged that the dossier was rejected at the behest of Mr Parkash Singh Badal, president, SAD, who wanted to please the 'RSS lobby' that did not want world heritage status for the Golden Temple. Mr Tony said Bibi Jagir Kaur had shot the Sikhs in the foot. He challenged the authority of the SGPC to withdraw the dossier which was routed through the Union Government.

"Investigate preparation of dossier"

Mr Hardeep Singh, a member of the SGPC, who had launched a campaign for seeking the withdrawal of the dossier which was submitted by the SGPC to the UNESCO to seek heritage site status for the Golden Temple complex, today said a panel of experts should hold an inquiry to identify the forces which got objectionable facts regarding the Sikh history incorporated in the dossier. Thanking the management of the SGPC for rejecting the dossier today, Mr Hardeep Singh, said Bibi Kiranjot Kaur, who was allegedly the brain behind the preparation of the dossier, should be summoned by Akal Takht. Mr Hardeep Singh had been highlighting certain parts of the dossier which according to him were distortion of facts regarding the Sikh history. He had recently alleged that Rs 40 lakh had been paid to get the dossier prepared. He had sought an inquiry in this connection also.

THE ROLE OF SYMBOLS IN HUMAN LIFE

Claudia G. S. MartinsBRAZIL

c.gaspar@terra.com.br

In the ancient world, the daily return of light was as wonderful as it was mysterious - premodern cultures were confronted by the terror of darkness. Such occasions portrayed these primal forces as manifestations of the sacred, not graspable by sheer reason alone. These ritual events gave ancient peoples the tools of symbol, myth, and poetry to understand and communicate their experience of ultimate reality. But performing ritual also helped sustain and transmit knowledge of the regularity of natural cosmic rhythms. This same impulse led to the development of art, language, literature, mathematics - all systems of symbol

and communication. Many people today mistakenly believe that symbols are not real but are poor substitutes for "the really real". Fact is, symbols are exceedingly real, for their power puts us in touch with realities that are not tangible. They help us become aware of that which is beyond words, what is ineffable, but often deeply felt.

The word "symbol comes from the Greek 'symbolein' which means to throw or bring together. Symbols allow the human beings to bring together the power of nature and the realm of gods - the abstract or unapproachable, the terrifying distant or uncontrollable - into the realm of everyday. Symbols in the form of ritual, festival, worship or external identity give meaning to their lives. Through symbols they establish a relationship to the natural world and control in their lives, to ensure survival, prosperity and connection with the transcendent one, the primal force that created all things including us. Symbols provide meaning and order to the cosmos, allowing mere humans to know and experience in a relative way the inexhaustible and unfathomable depths of reality.

In one civilization after another, the translation of certain realities into representations – symbolic images - of other realities, originates from something deep and inherent in human nature, a sense of awe and wonder, a perception demanding expression. Symbols may differ, as well our understanding, interpretation, and use of rituals, but the impulse to use them itself is a universal drive in human life. We are oriented toward meaning, and to the celebration of it, and ultimately our individual taste for the "really real" will be satisfied only when we join our fellow human beings in recognition of our common search for the essential truths of human life.

We may scoff at man's need for symbolism and ritual, dismissing it as nothing more than superstitious mumbo jumbo that our scientific era has made obsolete. But a closer look at our lives reveals that we, too, are inescapably creatures of symbols. From language to dance, wedding rings to diplomas, military medals to flags, unshorn hair and turban, kirpan and other keshas, in art and music, in secular culture as well as religious practice, symbols not only represent and express deeper, often more elusive thoughts and feelings, but actually stimulate and refine our experience of these realities.

IN GURU'S IMAGE THE KHALSA CAME

Prof.Pritam Singh Grewal

Like lightning in the dark night
the Guru's Kirpan did shine
to beckon the Sikhs for sacrifice
at Kesgarh in sixteen ninety nine.
Emitting the light of true love
for God and humans all
To uphold goodness and uproot evil
it gave a clarion call.

"Sacrifice for justice", its message was
which the five Gusikhs heard
one by one their heads they offer'd
to obey the Guru's word.

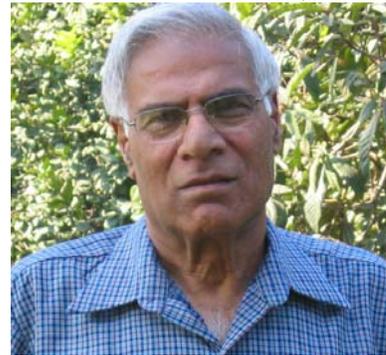
The Guru blessed them with Amrit
and called them five loved-ones
They were the nucleus of Khalsa Panth
the Guru's Guru and spiritual sons

With five Kakaars on their person
and minds immersed in God's name
Resplendent with divine compassion
in Guru's image the Khalsa came.

SIKH PROFILES

Changing the face of Indian village

Gayatri Rajwade/Tribune News Service
Kharoudi, March 15, 2005

In his address at the Nirmal Gram Puraskar Awards on February 24 last in New Delhi, President APJ Abdul Kalam referred to this village in Hoshiarpur district as a "model" that understood the necessity of clean drinking water, sanitation and hygiene as a method to foster

public health of the village community. Kharoudi has changed the face of the archetypal Indian village largely due to an efficient system of sanitation and wastewater management.

A tiny hamlet of 700 people living in 150 homes, Kharoudi is the endeavour of Dr Gurdev S. Gill, an NRI living in Canada. The septuagenarian is a self-effacing man with tremendous zeal and passion for what he is doing. On one of his yearly trips back to his ancestral home, Dr Gill was appalled at the squalor and filth around the village. "The villages in Punjab practically float in sewage. During the monsoons, it was impossible to cross the street. Stagnant water, overflowing drains and waste piling up ankle deep, made the village a health hazard."

What started out as an attempt to clean up the road on which Dr Gill has his home, led him to change the ethos of life for the villagers. Dr Gill and his friend, Dr Raghbir S. Basi, decided to approach the then Punjab Chief Minister Parkash Singh Badal who promised a grant that matched the amount they raised. The cost of the project was estimated at Rs 1 crore. The NRI families, all originally from the village, donated Rs 1 lakh each, raising a total of Rs 50 lakh. The government pitched in with the remaining Rs 50 lakh as promised. The project covered every villager irrespective of his caste, creed and ability to pay.

Today Kharoudi boasts of underground sewerage pipes, water pipes and telephone wires, a waste-water management system which is ecologically viable and provides water to the community, concrete paved streets, a primary school with computer education up to Class V, solar-panelled streetlights and a new panchayat/community centre. Every aspect of community living was looked into. The ponds and marshy areas, breeding grounds for mosquitoes and flies, were filled up and converted into four parks. A 30-foot-deep pond that overflowed every monsoon has now been converted into an open space. The area is clean and surrounded by a grille which keeps stray cattle out and keeps encroachment in check.

Rooms were added to the primary school, which caters primarily to the poorer people in and around Kharoudi. Computer education has been added to the curriculum and five computers installed along with a dedicated teacher. It includes a special programme to learn English that was sourced from overseas. Eleven-year-old Jasmeen's face lights up when in front of the computer. She wants to be a doctor when she grows up.

Dr Gill says this aspect of the project has been the most fulfilling. The children have picked up a fair degree of English and computers and "when you ask the children in which language they want their eyes tested — English or Punjabi — they all choose English."

There were, of course, some problems. The grills around one of the four ancient wells of the village were broken, the grass in the playgrounds needed tending and peanut shells lay strewn on one of the street. Despite these hiccups, the place looks clean and washed and the women consider the changes a "Godsend." The economic implications in terms of job creations and the development of a community where children are safe from disease and sickness are impetus enough for the villagers to keep their little haven spruced up.

The people of this village in Hoshiarpur district are proud of a huge water tank they have constructed. It is difficult to believe that it contains sewage water because it is odourless.

Before the water flows into the tank it passes through an effluent filtering unit connected to the septic tank. The water smells ghastly when it reaches the unit but after the treatment, it is as good as clean water.

Of all the projects initiated for the development of Kharoudi, this water treatment facility is the most impressive. For the villagers, access to clean water and meticulous disposal of waste has altered their lives. For Dr. Raghbir Basi and Dr. Gurdev Singh Gill, NRI doctors from Canada who initiated the project, sanitation, public health and education go hand in hand. "Public health was taught to us in the medical school in Canada. In a way, it is part of the basic education there. If sanitation and hygiene are not in place, no amount of treatment will work."

Eighty per cent of diseases in the villages are directly related to poor sanitation and hygiene. Kharoudi was no exception to this statistic. Shailender, a 65 year-old villager, remembers a time when, "the waste from the septic tanks sometimes spilled out onto the street, up to ankle level, causing a stink and breeding diseases." The village

now has new underground water pipes connected to all homes. Although the government was supplying water to the village, the water pipes were in a state of disrepair. The government estimated Rs 8 lakh for changing the water pipes but Rs. 2 lakh is what it cost the pioneers of the project to change them all. Underground sewage lines lead out to septic tanks near the filtering unit. Part of the wastewater is treated through a process called 'absorption field' or 'leach field.' After the septic tank has settled out solids, clarified water is dispersed through perforated pipes into the soil. The anaerobic organisms in the septic tanks prey on potentially pathogenic bacteria, viruses and parasites thereby eliminating most of the solid waste. The soil acts as a biological recycler for the wastewater passing through it. This works well where the soil is sandy, loamy and the water goes back to the earth. Dr Gill wishes more land was available as "this form of wastewater treatment is one of the oldest methods in the US. It is cost effective and stays for at least 50 years with minimal maintenance and care."

The remainder of the wastewater treatment is through a system referred to as 'intermittent sand/gravel filters.' Gurnail Gill is an engineer, an NRI living in Abu Dhabi. He is responsible for the work on these systems. The treated wastewater is collected at the bottom of a two-foot gravel filter in an under drain and is discharged into a facultative pond. A flushing pump in the pond keeps the water clean by recycling it. The water collected in the tank is used for washing and irrigation facilities.

Ram Das is the husband of the ex-sarpanch of the village in whose time the project began. "I am so grateful to all the people who have contributed to this project. Our lives have become so much simpler and the cleanliness is a boon to all of us. This water project gives us an additional supply for our fields and for our homes."

Sohan Singh Deo, an NRI from Canada currently on a visit to his village, reaffirms his support to the project. "The change is unbelievable. The village stands transformed." According to the 2001 Census, there are 12673 villages in Punjab. These can be sanitised in 10 years if, as Dr. Gill says, "the government has a streamlined approach to projects like these".

[We extend our congratulations to Dr. Gurdev Singh Gill and Dr. Raghbir Singh Basi for this exemplary service to their ancestral village. We appeal to all the Sikhs in diaspora to follow their example. Pages of The Sikh Bulletin will be available to facilitate their effort. ED.]

WHO IS BETTER OFF IN HINDU INDIA? A COW OR A SIKH?

Date: Vaisakh 10, 537 NS (Nanakshahi).

NEWS: **SC upholds one-year sentence for cow slaughter**

"Nearly seven years after Khursheed was convicted by a trial court for cow slaughter and sentenced to one year's

simple imprisonment, the Supreme Court has upheld the punishment. Dismissing an appeal filed by the accused challenging a Punjab and Haryana high court order rejecting his plea against the trial court order, a Bench comprising Justice B P Singh and Justice S B Sinha directed the Gurgaon police to take Khursheed into custody.”

COMMENTS: Isn't it amazing that the same Indian (Hindu) Trial Courts, High Courts, and Supreme Court which have come into motion to display the power of Judiciary by putting someone behind bars for killing a Cow, has exhibited a complete sense of impotence, when it came to dealing with the murderers of thousands of innocent Sikh men, women and children of the 1984 Holocaust? Are the scales of Justice for Hindus and Sikhs (in the so-called biggest democracy in the world), different... because the victims of the 1984 slaughter were Sikhs, while the victim in the above case is a cow, possibly, a Hindu cow? Will it be out of place to call such a System of Justice as an Impotent Farce?

Honestly speaking, does any Sikh (no matter how big a Chamcha of the Hindu Judiciary) really feel that the Hindu Judiciary of India has any intention of delivering justice to the Sikh victims of 1984? Furthermore, in the light of more than 20 years of foot dragging by the Hindu Judiciary, what course of action do our Hindu brothers suggest the Sikhs to take? Is it to forget it? Kirpal Singh, USA.

LETTERS TO THE EDITOR

Sikh, Singh and Khalsa (SB March 2005)

Accept my heartiest congratulations on this excellent piece. I have taken the liberty of distributing it to members of our Sikh Society and other friends without your permission, but I did give full credit to the Sikh Bulletin. Jagpal S Tiwana, Dartmouth, Canada

*

Could you please pass my comments to Respected Dr Hardial Singh Dhillon who has written an excellent article with facts based on Gurbani. I appreciate this approach as long as the translations of the Guru Granth Sahib are correct because I no one can argue with the authenticity of the Master. This brings me to the point of the inclusion of the quotation from Bhai Gurdas Ji. I respect Bhai Gurdas Ji and many but not all his writings. His spiritual teachings are very good but they can never be taken as Gurbani. Neither do I accept the unsubstantiated sayings about his writings are a key to the Guru Granth Sahib.

Guru Granth Sahib does not agree with the performance of miracles by Gurus or anyone else. I profoundly apologize to this eminent scholar but the suggestion that Guru Nanak took the son of Pir Dustgir around the universe in the blink of an eye is unacceptable. Guru Nanak persuaded the most obstinate people of his time through reason and logic not through miracles. If this type of fast space travel was possible then I am sure Guru Nanak would have recorded it in the Guru Granth Sahib. The other is the

materializing of a Karahi of Prashad from an unknown place in space is the work of science fiction.

Other examples of where Bhai Gurdas Ji has taken liberties is the description of the Sidh Jogis flying on one wing and doing all sorts of weird miracles of which none are mentioned in the Guru Granth Sahib in Sidh Goste or any other Gurbani text. Mecca did not move because any such movements are not possible against the Will of God. We cannot also believe that Guru Nanak disappeared into the Baen at Kartarpur to go to God to obtain the Mool Mantra. Gurbani originated from a soul that is pure and Guru Nanak was pure from birth to physical death. We cannot rely on Janam Sakhis whether written by Bhai Gurdas Ji or anyone else. Let us stick to the reality, truth and the Word of God (Gurbani) please.

Lastly, I would like to meet Dr Dhillon to learn of his other writings based on Gurbani. Please pass on my details below to him.

Dr Rajinder Singh Bola, UK

[These comments are on the article that appeared in SB March 2005 as part 2. Part 1 had appeared in Nov-Dec 2004. You may check these articles at www.sikhbulletin.com. ED.)

*

I just read your editorial in the April 2005 issue of The Sikh Bulletin and just wanted to say I really liked what you had to say. I'm not in anyway an expert on Sikh practices (especially with Amrit) but one thing that I am increasingly becoming aware of is the lack of critical thinking and questioning in the community. I think that the spirit of Guru Nanak is one that should encourage critical thinking and the questioning of conventions. If this were done, I think the community would be stronger for it.

Anil Singh Brar, University of Alberta, Calgary, Canada

*

I am a humble sikh, who does not belong to any akhara, or a sikh historian of any sort; but has an unquestionable faith in sikh religion & teachings of our great gurus. I also have been a very senior officer in the military & have many educational qualifications including an MSc to my credit. Having said that much about my background, I would like to say that couple of days back, I visited one of the Gurudawara in Augusta, GA & saw a copy of 'The Sikh Bulletin' of Apr 05. As the editorial was catchy, with the permission of management I brought the copy home & have read it from cover to cover many times.

My first reaction after reading your bulletin was, that it should be renamed as " The Anti Sikh Bulletin " then you can continue to publish it & put simple minded sikhs in total confusion. My reasons are very simple. firstly, Religion is a matter of faith, either you have it or you do not. There are no grey areas. Secondly, If you do not believe in the set of directions laid down by our great gurus esp the Tenth Guru- then do not call yourself the voice of concerned sikhs

worldwide. The Sikhs have great faith in the teachings & directions set forth by our great gurus.

There is no doubt in the fact that sikh religion is the most modern religion & well documented religion in the world. Unfortunately, the control of spreading religion is in the grips of people who have added their own rituals & beliefs (from which great gurus tried to save us) to keep control over faithfuls & more important Guru Ki Golak. I am in total agreement with young people that in the western world elders fight like pigs over the control of Gurudawaras & teaching of gurus are easily forgotten or used selectively as you did in your editorial. How can their children have faith in religion, when the example set by their elders is very poor. Not that this does not happen in India, but because the sangat is so vast & have total faith in the teachings of great gurus that they ignore or over look power hungry people, something not possible in the western world.

Now, coming to your editorial, my personal views are that it is in total bad taste. Like any uneducated Ragi or parchrak, you are trying to confuse your readers with the word Amrit & khande di Pahul. Please remember one simple fact that Bani recited by our Great Gurus were as they came to them from almighty waheguru. The word Amrit can have many meaning & must be read in relation to the total shabad where our gurus have used it. Each word has different connotation depending upon where & how you use it. I am certain in your heart of hearts you know it. **As regards events leading to khande ki Pahul & birth of Khalsa, the only written record is available by the informer of Aurangzeb.** All others including yours are COLOURED by personal feeling. To understand "Khande Ki Pahul" I suggest you read the book by "Bhajan Bandgi da Partap" by Sodhi Harbhajan Singh. The writer does not claim to be a historian or eye witness, but a true gursikh to his last drop of blood. He has given total rationale for all the actions during Khande ki Pahul ceremony. You have tried to question which Bani was recited by Great Guru. Does it really matter? More Banies you recite the better it is for the soul, so why create an un-necessary controversy.

I have an inclination to believe that having lived in christian world for a long time & not being with your religion in your growing years, you are trying to convert the teaching of great gurus on the lines of Bible. Unfortunately, you have not learnt that Christians have total faith in what ever beliefs have passed down to them although Christ never left any thing in writing as our gurus did. My humble request to you is that if you want to be the voice of concerned SIKHS, and then do something constructive to spread the teachings of our Gurus & Gurbani. Keep away from Politics. We have enough uneducated class in Sikh politics, who have brought shame & dishonour to the Sikh religion. Please do not add on to the woes of Sikh religion. If you wish to do any service to Sikh religion be constructive & translate the teachings of great Gurus & Gurbani into simple English & spread it among the young in the western world.

In continuation of my previous letter to you which must have been ignored by you, as it was against your scheme of things. However, hoping that as you have print & electronic media, along with money power, you may have a change of heart & do service to your religion. Therefore, I decided to continue with my comments on the major flaws in your editorial & few of the articles printed in your issue of Apr 2005... There is much more that I could do to address or clear your foggy mind. Unfortunately I do not have the resources that you command. I only hope & pray to Babaji that may he lead you to a person who can clear your foggy mind. If you happen to Visit Canada please meet Jagtesh Singh Sodhi--whose email address you see in this letter. A gursikh in true words unlike "Panth ka Dass". Hardish

CC: - Jagtesh ji my aim of sending this mail was to read this Bulletin in your city in Canada & give your views. Hardish Singh Sodhi

[We welcome the views expressed by S. Hardish Singh Sodhi. He agrees with us that Sikh religion is the most modern and well documented religion. Unfortunately he takes the missive circulated by the Akhand Kirtani Jatha published in SB April, 2005 on page 7 as the only written record of events of Vaisakhi 1699 that for him is authentic. (See page 31 for what Gurbachan Singh Sidhu has to say about it.) He accuses this editor of being under the influence of Christian faith that believes in miracles, such as virgin birth. Is cutting off human head and re-joining it with some one else's body and making it come alive less of a miracle than virgin birth? How does that make it modern? Besides, eleven other narratives of events at Vaisakhi 1699 are the result of research of Principal Harbhajan Singh and not my views. To this date no one has ever questioned the thoroughness of Principal Harbhajan Singh's research or the authenticity of the sources of his research. ED.]

ਵਿਸਾਖੀ 1469 ਜਾਂ 1699 ?

ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀਚਾਰ ਆਪਾਂ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ (ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ) ਵਾਸਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ? ਸਾਡਾ ਇਤਹਾਸ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਭਰਮਣ ਕਰਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਰਾਜੇ ਜਨਕ ਦਾ ਸਰਾਪ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਰਾਪ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਾਖੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਗੋਂ ਸਰਾਪ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸਰਾ ਸਰ ਧੌਰ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਤਿੰਨ ਵਿਸਾਖ ਹੀ ਮੰਨੀ ਹੈ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ ਨੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਸਗੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਮਨਹੂਸ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਕੀ ਕੱਟਾ ਵੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੀ ਮਾੜਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲੇ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 'ਕਤਕ ਕਿ ਵੈਸਾਖ' ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤਿੰਨ ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਛੇਤੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਜਾੜੂ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣੋ ਬੱਚ ਨਿਕਲੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਵੈਸਾਖ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਲਈ ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣਿਆ।

ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵੈਸਾਖ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।

ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵਾਕਫੀ ਲਈ ਇਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੁਖਾਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ, ਪੰਨਾ 1107, ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਾਝ ਰਾਗ ਵਿਚ, ਪੰਨਾ 133 ਤੇ ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਪਰਸ-ਪਰ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਨੀ ਸਾਂਝ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ, ਹੈ:

ਵੈਸਾਖੁ ਭਲਾ, ਸਾਖਾ ਵੇਸ ਕਰੇ ॥
 ਧਨ ਦੇਖੇ ਹਰਿ ਦੁਆਰਿ ਆਵਹੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ॥
 ਘਰਿ ਆਉ ਪਿਆਰੇ ਦੁਤਰ ਤਾਰੇ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਢੁ ਨ ਮੋਲੇ ॥
 ਕੀਮਤਿ ਕਉਣ ਕਰੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵਾਂ ਦੇਖਿ ਦਿਖਾਵੈ ਢੋਲੇ ॥
 ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਨਾ ਅੰਤਰਿ ਮਾਨਾ ਹਰਿ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਛਾਨਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਵੈਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਵੈ ਸੁਰਤਿ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥ 6 ॥ {ਪੰਨਾ 1108}

ਵੈਸਾਖਿ ਧੀਰਨਿ ਕਿਉ ਵਾਢੀਆ, ਜਿਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਛੋਹੁ ॥
 ਹਰਿ ਸਾਜਨੁ ਪੁਰਖੁ ਵਿਸਾਰਿ ਕੈ, ਲਗੀ ਮਾਇਆ ਧੋਹੁ ॥
 ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨ ਸੰਗਿ ਧਨਾ, ਹਰਿ ਅਵਿਨਾਸੀ ਓਹੁ ॥
 ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੂਠੈ ਧੰਧੈ ਮੋਹੁ ॥
 ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਅਗੈ ਲਈਅਹਿ ਖੋਹਿ ॥
 ਦਯੁ ਵਿਸਾਰਿ ਵਿਗੁਚਣਾ, ਪ੍ਰਭ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਰਣੀ ਜੇ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਹੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥
 ਵੈਸਾਖੁ ਸੁਹਾਵਾ ਤਾਂ ਲਗੈ, ਜਾ ਸੰਤ ਭੇਟੈ ਹਰਿ ਸੋਇ ॥ 3 ॥ {ਪੰਨਾ 133}

ਵੈਸਾਖ (ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਕੇਹਾ) ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ! (ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ) ਲਗਰਾਂ (ਸੱਜ-ਵਿਆਹੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਵਾਂਗ ਕੂਲੇ ਕੂਲੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ) ਹਾਰ-ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । (ਇਹਨਾਂ ਲਗਰਾਂ ਦਾ ਹਾਰ-ਸਿੰਗਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜੀ ਨਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਧੂਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਵਿਚ ਖਲੋਤੀ ਰਾਗ ਤੱਕਦੀ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤਿ-ਰਾਣੀ ਦਾ ਸੋਹਜ-ਸਿੰਗਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਮਾਹ-ਭਰੀ ਜੀਵ-ਇਸੜੀ ਆਪਣੇ (ਹਿਰਦੇ-) ਦਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਤੇ ਆਖਦੀ ਹੈ—ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ !) ਮਿਹਰ ਕਰ ਕੇ (ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ-ਘਰ ਵਿਚ) ਆਓ । ਹੇ ਪਿਆਰੇ ! (ਮੇਰੇ) ਘਰ ਵਿਚ ਆਓ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਿਖਮ ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾ, ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾ ਮੇਰੀ ਕਦਰ ਅੱਧੀ ਕੌੜੀ ਜਿਤਨੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਪਰ, ਹੇ ਮਿੜ-ਪ੍ਰਭੂ ! ਜੇ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰਾ ਦੇਵੇ, ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗ ਪਵਾਂ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਮੇਰਾ ਮੁੱਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਫਿਰ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪੇਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਉਸ ਟਿਕਾਣੇ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਇਗੀ ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ । ਹੇ ਨਾਨਕ ! ਵੈਸਾਖ ਵਿਚ (ਕੁਦਰਤਿ-ਰਾਣੀ ਦਾ ਸੋਹਜ-ਸਿੰਗਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਜੀਵ-ਇਸੜੀ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ (ਦਾ ਮਿਲਾਪ) ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਨ (ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਵਿਚ ਹੀ) ਗਿੱਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । 6।

ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੈ ਕੀਰਤਨੁ ਸਦਾ ਵਿਸੋਆ।

ਬਾਬੇ ਤਾਰੇ ਚਾਰਿ ਚਕਿ ਨਉ ਖਡਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਚਾ ਢੋਆ।
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਆ ॥ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ 27।
 {ਘਰ ਘਰ ਵਿਖੇ ਧਰਮਸਾਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਹੋਣ ਲੱਗਾ (ਮਾਨੋ) ਸਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।} ਵਿਸੋਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਿਸਾਖੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਵਿਸਾਖੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੀ, ਦੁਸਿਹਰਾ ਖੱਤਰੀਆਂ ਦਾ, ਦੀਵਾਲੀ ਵੈਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੇ ਹੋਲੀ ਸ਼ੁਦਰਾਂ ਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਚਤਰਾਈ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਲੀ ਤੇ ਗੰਦ-ਪਿਲ ਖਿਲਾਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਫ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ੁਦਰ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਦਰਾਂ ਦੀ ਗੰਦ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਕਾਇਆਂ ਹੀ ਪਲਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹਰ ਕੋਈ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਲੀ ਨੂੰ ਹੋਲੇ-ਮਹੱਲੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਕਰਤਵ ਦਿਖਾਏ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਗਤਕੇ ਦੇ ਕਰਤਵ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਜਾਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਜਿਸ ਭੰਗੜੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਜ ਲੋਕ ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਇਸਦੇ ਕਦਮ ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਡਾਗਾਂ ਵੱਲ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੰਗੜਾ ਗੱਤਕੇ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਿਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜੂਝਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਰਿਓ ਕਾਲੁ ਸਭੈ ਜਗ ਉਪਰ, ਮਾਹਿ ਲਿਖੇ ਭੁਮ ਗਿਆਨੀ ॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ ਖਾਲਸੇ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਜਾਨੀ ॥ 4 ॥ 3 ॥ {ਪੰਨਾ 654}

ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਖਲਕਤ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾਈ ਸੋਚ ਭਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥
 ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥
 ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਇ ਨ ਕੀਜੈ ॥ 20 ॥ {ਪੰਨਾ 1412}
 ਮ: 1 ਸਲੋਕੁ ॥

ਸੋ ਜੀਵਿਆ, ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥
 ਜੇ ਜੀਵੈ, ਪਤਿ ਲਬੀ ਜਾਇ ॥
 ਸਭੁ ਹਰਾਮੁ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਇ ॥
 ਰਾਜਿ ਰੰਗੁ, ਮਾਲਿ ਰੰਗੁ, ਰੰਗਿ ਰਤਾ, ਨਚੈ ਨੰਗੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਠਗਿਆ ਮੁਠਾ ਜਾਇ ॥
 ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਗਇਆ ਗਵਾਇ ॥ 1 ॥ {ਪੰਨਾ 142}
 ਆਪਣੀ ਪੱਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕੋ ਸੱਚ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ, ਸੱਚ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਪਨਾਉ ਤੇ ਸੱਚ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਉੱਸਨੂੰ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੱਚ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬਾਕੀ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀ ਮੰਨਦੇ ।
 ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਮੈ ਬੰਦਾ ਬੈ ਖਰੀਦੁ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ॥
 ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਦਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ ਤੇਰਾ ॥ 1 ॥
 ਮਾਣੁ ਨਿਮਾਣੇ ਤੂੰ ਧਣੀ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥

ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਅਨ ਟੇਕ ਹੈ ਸੇ ਜਾਣਹੁ ਕਾਚਾ ॥1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮ 5, ਪੰਨਾ 396 ॥

ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਐਸਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਕੀ ਨੌਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। “ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੁ ਗੁਰ ਚੇਲਾ”। ਵਾਰ 41ਵੀਂ। ਆਪਣੇ ਇਤਹਾਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਵਾਕਿਫ ਨਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ। ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਮੂਹਰੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਦਵੀ ਦੇ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ/ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਨੀਂਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਟੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ?

ਗੁਰਿ ਚੇਲੇ ਰਹਰਾਸਿ ਕੀਈ, ਨਾਨਕਿ ਸਲਾਮਤਿ ਥੀਵਦੈ ॥
ਸਹਿ ਟਿਕਾ ਦਿਤੇਸੁ ਜੀਵਦੈ ॥ 1 ॥ {ਪੰਨਾ 966}

ਆਪਣੀ ਸਲਾਮਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ (ਬਾਬਾ ਲਹਿਣਾ ਜੀ) ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ।।।

ਮਾਰਿਆ ਸਿਕਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ।
ਥਾਪਿਆ ਲਹਿਣਾ ਜੀਵਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸਿਰਿ ਛੁੜ ਫਿਰਾਇਆ।
ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ, ਪਉੜੀ।
ਨਾਉ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰੁ ਕਰੇ, ਕਿਉ ਬੋਲੁ ਹੋਵੈ ਜੋਖੀਵਦੈ ॥
ਦੇ ਗੁਨਾ ਸਤਿ ਭੈਣ ਭਰਾਵ ਹੈ, ਪਾਰੰਗਤਿ ਦਾਨੁ ਪੜੀਵਦੈ ॥
ਨਾਨਕਿ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ, ਸਚੁ ਕੋਟੁ ਸਤਾਣੀ ਨੀਵ ਦੈ ॥ {ਪੰਨਾ 966}

ਹੁਣ ਕੁੱਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ।

ਬਚਿਤ੍ਰੁ ਨਾਟਕ ਧਿਆਇ ਛੇਵਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਹਮਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਨਾ 57 ॥

ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥
ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥
ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥

ਕਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥ 29 ॥

ਜੇ ਇਹ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਿਰਾਕਾਰ ਨਹੀ। ਭਾਵ ਇਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਾਂ ‘ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ’ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਵਾਬ। ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ॥
ਪੰਥ ਚਲੇ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥ 30 ॥

ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਸੱਤੇ ਬਲਵੰਡ ਦੀ ਵਾਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ? ਜੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪ ਲਿਖ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਗਲਤ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਕਰਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀ, ਕੁੱਝ ਕੁ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਊ ਬਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਲੁਚੀਆਂ ਲੰਡੀਆਂ ਤੇ ਕੰਜਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮੂਹਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਸ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬੱਚ ਨਹੀ ਸਕੇਗਾ।

ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਚਾਲ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਹਾਮੀ ਸੱਜਣ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੋਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀ। ਧਿਆਇ

ਪੰਜਵਾਂ ਬਚਿਤ੍ਰੁ ਨਾਟਕ ਦੇ 7, 8, 9, 10, 11 ਤੇ 12ਵੇਂ ਬੰਦ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ (ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਨਾ 54)।

ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਿ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥
ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥
ਜਨ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥7 ॥
ਜਬ ਬਰ ਦਾਨਿ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥
ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥
ਤਿਹ ਬਰ ਦਾਨਿ ਪੁਰਾਤਨਿ ਦੀਆ ॥
ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥8 ॥
ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥
ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥
ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥
ਸਾਧਨਿ ਲਖਾ ਮੂੜ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥9 ॥
ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਬਹੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥
ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੁ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥
ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧ ਪਾਈ ॥
ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥10 ॥
ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲ ਗਏ ॥
ਗੁਰਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜਨਹਿ ਭਏ ॥
ਜਬ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਰਾਏ ॥11 ॥
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥
ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥
ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥
ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥12 ॥
ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾਕਾ ॥
ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥
ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥
ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰੁ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥13 ॥

ਸੱਤਵੇਂ ਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕੁਟਲ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਤੀਸਰੇ ਨੂੰ ਸੁਰ ਪੁਰ (ਸਵਰਗ) ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਦੀਆਂ ਤੇ ਸੋਢੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਕੇ ਤ੍ਰੇਹਣ ਤੇ ਭੱਲਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਨਾਲ ਪਾਈ ਲਵ ਤੇ ਕੁਛ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੇਂ ਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਤੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿੰਦੇ ਨਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਤੋਂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਫਿਰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਖਤਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸੁਤ/ ਆਪਣਾ ਪੁਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਮਝੋ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕੁਟ ਨੀਤੀ ਨੂੰ।

ਵਿਸਾਖੀ ਸੰਨ 1699 ਨੂੰ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ?

“ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੇ ॥” ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਤਾਸਾਹ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਾਹਿਰਾ ਐਲਾਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ‘ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ’। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਧੇ ਘਾਟੇ ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਕ ਹਰੇਕ ਗੁਰ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦਾ

ਹੱਕ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੁਗਤ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰੀਰਕ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਇਕ ਗੁਰੂ ਵਿਆਕਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਰੀਰਾਂ (ਪਿਆਰਿਆਂ) ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਲਈ ਗਈ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੁਦ ਦਾਦੂ ਦੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਤੀਰ ਨਾਲ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ (ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕੌਤਕ ਕਰਦੇ ਸਨ) ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਇਹ 'ਪਿਆਰੇ' ਤਿਆਰ ਹਨ। ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੌਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। 'ਚਰਣ ਪਾਹੁਲ' ਤੋਂ 'ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ' ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਮਤਲਬ ਓਹੋ ਹੀ ਸੀ।

ਜਿਸ ਨਿਡਰਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ। ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਯੁੱਧ ਕਰਨਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਬਣਾਣਾ, ਅਨਾਥਾਂ ਦਾ ਨਾਥ ਬਣਾਣਾ ਦਸਮ ਪਤਾਸ਼ਾਹ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਜਾਏ। ਵਾਹਿ ਗੁਰੂ ਸਹਾਈ ਹੋਣ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਖੱਫਣ ਬੰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਵਾਂਗ ਵਿਚ ਪਰੋਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵੇਲੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾਉਣਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਗਜ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦੇ ਦੋ ਟਕੇ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 100 ਰੁਪਏ ਤਕ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤਦ ਵੀ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਤਵ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਰੂਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੂਕੀ ਇਸਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਤੀਜਾ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਲੇ ਨਿਕਲਿਆ। ਬਸ ਫਿਰ ਉੱਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਵਿਕ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਰੱਬ ਰਾਖਾ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਚਮਕਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਨੇਡਾ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ) ਬਰੈਪਟਨ, ਕੈਨੇਡਾ

ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਵੀ

ਏਸ਼ ਤਨ ਮਨ ਮਧੇ ਮਦਨ ਚੋਰ ॥ ਜਿਨਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਹਿਰਿ ਲੀਨ ਮੋਰ ॥(ਪੰਨਾ-੧੧੯੪)

ਨਿਆਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮ-ਲਿੰਗੀ ਸਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਛਿੱਤੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਕੁਝ ਸੁਹਿਰਦ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਸੱਜਣ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਖਣ ਦੀ ਦਾਸ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਦਾਸਰਾ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਬਖੋਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ 'ਖਲਕ ਮਹਿ "ਖਾਲਿਕੁ"- ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ:-

1- ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ੧੧੯੧ ਅੰਕ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਵਨ ਬਚਨਾਂ ਦੀ-"ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਕਉ ਕਿਛੁ ਨਦਰਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਉਨਿ ਭੀ ਭਿਸਤਿ ਘਨੇਰੀ ਪਾਈ ॥"(੧੧੯੧)- ਅਸਲੀਯਤ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਦੇ ੯੮ ਸਫ਼ੇ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ:- "ਬਾਈਬਲ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ (-ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕਾਂ) ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਮਿਟੀ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਬਾਬਾ ਆਦਮ (Adam) ਸੀ। ਬਾਈਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਸੌਂ ਗਿਆ ਤਦ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਪੱਸਲੀ ਲਈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰਚੀ ਜੋ "ਈਵ" (Eve) ਅਖਵਾਈ। ਰੱਬ ਨੇ ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੂੰ

ਈਡਨ (Eden) ਬਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਰਹੋ ਅਤੇ ਫਲ ਆਦਿ ਪਦਾਰਥ ਖਾਉ ਪਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬੂਟਾ ਦੱਸ ਕੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫਲ ਕਦੇ ਨਾ ਖਾਣਾ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਆ ਕੇ ਆਦਮ ਅਤੇ ਈਵ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਵਰਜਤ ਫਲ ਖਾਧਾ, ਬਾਗ ਤੋਂ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਬਦਲੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਆਦਮ ਦੀ ਔਲਾਦ ਮੇਹਨਤ ਕਰਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਆਦਮ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ੯੩੦ ਵਰ੍ਹੇ ਲਿਖੀ ਹੈ.....। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪਰਚਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੋਕੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਉਸੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਜੋੜਾ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰਦ ਦਾ ਜੋੜਾ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੈ ? ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਂ-"ਹਉ ਆਪਹੁ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣਦਾ ਮੈ ਕਹਿਆ ਸਭੁ ਹੁਕਮਾਉ ਜੀਉ ॥"(੭੬੩) ਭਾਵ ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮਾਉ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ, ਅਥਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚੋਂ ਰੱਬੀ 'ਹੁਕਮ' ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਕੋਈ ਗਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਆਉ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਉਸ "ਹੁਕਮਾਉ" ਜਾਂ "ਹੁਕਮ" ਬਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ ਲਈਏ :-

2- ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ-ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੂਪਮ ਬਾਣੀ ਜਪੁ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਵਿਚਲਾ ਬੜਾ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰ -**ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥** ? ਸੰਸਾਰੀ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਚਿਆਰੇ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀਏ ?-ਉੱਤਰ-(੧)-**ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥**-ਭਾਵ, ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਿਆ ਆਇਆ ਕਿ (ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਦੂਰੀਆਂ ਮਿਟ ਕੇ ਨੇੜਤਾ ਬਣ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ ਹੈ)। ਕੀ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉਦੋਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਥਵਾ ਵਡੱਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ (ਆਦੇਸ਼) ਮਿਲਦੇ ਹਨ ? ਪਰ ਅਗੰਮ, ਅਗੋਚਰ, ਅਜਨਮੇ, ਜਿਸ ਅਭਿਨਾਸੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ-"**ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖੁ ਨ ਪੰਚ ਤਤ ਠਾਕੁਰ ਅਬਿਨਾਸ ॥**"(੮੧੬) ਜਿਸ ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਰੰਗ ਆਦਿ ਪੰਜ ਤੱਤੀ ਵਜੂਦ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ? ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਅਜੇਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ-**ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥**(ਜਪੁ-ਪਉੜੀ ੨) **ਅਥਵਾ-**"**ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀਆ ਲੋਅ ਆਕਾਰਾ ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਰਤੈ ਹੁਕਮੁ ਕਰਾਰਾ ॥ ਹੁਕਮੇ ਸਾਜੇ ਹੁਕਮੇ ਵਾਹੇ ਹੁਕਮੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ॥**"(੧੦੬੦) **ਭਾਵ**, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦਿਸਦੇ ਅਣਦਿਸਦੇ ਸਾਰੇ ਅਕਾਰ ਉਸੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਣਦੇ ਢਹਿੰਦੇ, ਮਿਲਦੇ ਵਿਛੁੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਵੀ ਕਹਿਣੀ ਕਥਨੀ ਤੋਂ ਪਰੇ।-ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ-"**ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਪੀ ਕੇਤਤਾ ਲਿਖਿ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥ ਜੇ ਸਉ ਸਾਇਰ ਮੇਲੀਅਹਿ ਤਿਲੁ ਨੁ ਪੁਜਾਵਹਿ ਰੋਇ ॥**"(੫੩)-ਭਾਵੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲਿਖਾਰੀ ਯਤਨ ਕਰ ਥੱਕਣ, ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਨਾ ਆ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਹੀ ਲਗਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਠੀਕ ਠੀਕ ਕਥਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਵੀ ਅਣਗੋਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ?-"**ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੁਝਈ ਅੰਧਾ ਕਹੀਐ ਸੋਇ ॥**"(੯੫੫) ਅਤੇ "**ਜਬ ਲਗੁ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੁਝਤਾ ਤਬ ਹੀ ਲਉ ਦੁਖੀਆ ॥ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਸੁਖੀਆ ॥**"(੪੦੦)-ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਹਿਣ ਕਥਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਜੂਦ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝਿਆ ਬੁਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਅਥਾਹ ਅਪਾਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਹੀ ਅਨੂਪਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ-ਉ-"**ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣੁ ਤਾ ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥**"(੪੭੧)-ਅ-"**ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੋ ਬੁਝੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸਚੁ ॥**"(੯੬੦)- **ੲ**-"**ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ**

ਬੂਝੈ ਸਚੁ ਸੋਇ ॥੪॥{੨੩੨}- ਸ-"ਸਾਰੀ ਦਰਗਹ ਪੂਛ ਨ ਹੋਇ ॥ ਮਾਨੇ ਹੁਕਮੁ ਸੀਝੈ ਦਰਿ ਸੋਇ ॥੬॥{੮੩੨} ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ-ਹ-"ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਸੁ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸਮਾਇਦਾ॥{੧੦੩੬} ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਉਸ ਹੁਕਮੀ ਦਾਤਾਰ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। 'ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸਚੁ ਦਾ ਮਾਰਗ'- ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਗਲ ਕਈ ਥਾਈਂ ਆਈ ਹੈ ਪਰ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ "ਹੁਕਮ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਵਲ ਵੀ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਤੋਂ-ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਦਾਸਰੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਜੋ ਖੋਰ ਪਈ ਉਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਇਉਂ ਹੈ:-ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕੁਲ ੧੧ **Eleven** -ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਦ ਦਾਸਰੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ **-1-** ਹੁਕਮ=੪, **-2-**ਹੁਕਮ=੨੩੮, **-3-** ਹੁਕਮ=੯੮, **-4-**ਹੁਕਮ=੨੯, **-5-** ਹੁਕਮ=੮੮, **-6-** ਹੁਕਮ=੪੧-**7-**ਹੁਕਮ=੪, **-8-**ਹੁਕਮ=੧, **-9-**ਹੁਕਮ=੧ **-10-** ਹੁਕਮ=੧, ਅਤੇ **-11**ਵਾਂ-ਹੁਕਮ=੧- ਜੋੜ= ੫੦੮ । {ਨੋਟ:- ਚਾਹਵਾਨ ਸੱਜਣ ਆਪਣਾ EMail Address ਭੇਜ ਦੇਣ- ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇਗੀ}

੧੦ ਸਰੂਪੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਆਏ ਹੁਕਮਾਉ ਦਾ ਮੁਖ ਭਾਵ ਉਹ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮ, ਜਿਸ ਇਲਾਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਪੁ ਜੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਉੜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਗਤ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਬੇਅੰਤ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਨਿਯਮ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਣਾ, ਰਜਾ ਉਸ 'ਹੁਕਮ' ਦੇ ਹੀ ਰੂਪ ਹਨ। ਉਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਟੱਲਤਾ ਵਿਚ ਬੱਝਿਆ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ -"ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੁ ॥੪੧੯-"

3- ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੰਬੰਧ:- 'ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਰਚ ਕੇ ਉਸ ਆਪੇ ਤੋਂ ਰਚੀ ਅਪਾਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹੁਕਮੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ:-"ਲੋਗਾ, ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਭਾਈ ॥ ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ, ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕੁ, ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੁਭ ਠਾਂਈ ॥{੧੩੫੦}-ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਬਚਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਸੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਤੋਂ ਹਲ ਕਰੀਏ:-ਈਸਲਾਮ ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਦੀ ਗਾਥਾਂ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬੜੇ ਵਡੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ 'ਅਜੋਕਾ ਮਨੁੱਖ' ਉਸੇ ਬਾਬਾ ਆਦਮ (Adam) ਅਤੇ ਈਵ (Eve) ਖੁਦਾਈ ਜੋੜੇ ਦਾ ਹੀ ਪਰਵਾਰ-ਪਸਾਰਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਟੋਹ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਵੱਗਾਂ (ਝੰਡਾਂ, ਟੋਲਿਆ) ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਪੰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਨਰ ਤੇ ਮਦੀਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੋੜੇ ਵਾਂਗ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਅਥਵਾ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਕਾਮ ਸੰਭੋਗ ਖਾਸ ਖਾਸ ਰੁਤਾ ਦੇ ਖਾਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਪਾਰ ਪਸਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਕੋਈ ਜੋੜਾ ਸਮਲਿੰਗੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ? ਅਤੇ ਕੀ ਕਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਲਿੰਗੀ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ- ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੰਕਿਆ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ (ਜਾਂ ਨਵੀਨ) ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

4- ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪੱਖ-ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਕਾਮਣਾ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰਦ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਰਬ ਉੱਤਮ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਪਤੀ(ਮਨੁੱਖ) ਪਤਨੀ (ਤੀਵੀਂ) ਦੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਬੀ ਰਜਾ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਗੁਰੂਬਾਣੀ-ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਥਾਹ ਭੰਡਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਵੰਨਗੀ ਮਾਤ੍ਰ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ:-'1"ਧਨ (-

ਪਤਨੀ) ਪਿਰ (-ਮਰਦ-ਖਸਮ) ਮੇਲੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ਰਾਮ" {ਆ:ਮ:੩-੪੩੯}-2-ਧਨ ਪਿਰ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਆ ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ {੨੭੦}-3-ਧਨ ਪਿਰੁ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਬਹਨਿ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਧਨ ਪਿਰੁ ਕਹੀਐ ਸੋਇ ॥{ਸੁ:ਮ:੩-੭੮੮} ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਸੰਤਾਨ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਅਟੱਲ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮ-"ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਿਨੁ ਬਾਲੁ ਨ ਹੋਈ ॥{੮੭੨}" ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਦੱਸ ਕੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਿੰਦ ਭਾਵ ਵੀਰਜ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਦੀ ਰਕਤ ਤੋਂ ਜੀਵ ਨਿੰਮਦੇ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਕਈ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਉਦਾਹਰਣ ਮਾਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਬਚਨ:- **1-ਰਕਤੁ ਬਿੰਦੁ ਕਰਿ ਨਿੰਮਿਆ ਅਗਨਿ ਉਦਰ ਮਝਾਰਿ ॥{੨੦੪} -2-ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੰਜੋਗਿ ਉਪਾਏ ਰਕਤੁ ਬਿੰਦੁ ਮਿਲਿ ਪਿੰਡੁ (-ਦੇਹ) ਕਰੇ ॥{੧੦੧੩}** ਨਰ ਮਦੀਨ ਅਥਵਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰਦ ਦਾ ਜੋੜਾ ਬਨਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਰੋਣਕਾਂ ਭਰੇ ਜੀਵਨ ਮਰਣ ਦਾ ਖੇਡ-ਮੇਲਾ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ। ਸਮ-ਲਿੰਗੀ ਜੋੜਾ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਇਹ ਕੇਵਲ ਕਾਮ **Lust** ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹਿਤ ਕੇਵਲ ਰੋਗ ਸਹੇੜ ਬਹਿਣਾ ? ਅਜੇਹੀ ਸੋਚ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5- ਮੋਟਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ?-ਵਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ-(ਓ)- ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੋਧਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿਣ ਯੋਗ (ਜ਼ਮੀਰ, ਖੁੱਧੀ, ਅਕਲ) ਦਿਮਾਗ, ਅਥਵਾ ਨਿਤ ਨਵੀਆਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਾਢਾਂ(Inventions) ਕਰਵਾ ਰਹੀਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ 'ਮਨ', 'ਚਿਤ' ਆਦਿ ਉਚੇਚੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ,-(ਅ)-ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ "ਅਸ਼ਰਫ-ਉੱਲ-ਮਖਲੂਕਾਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, (ੳ)-ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ-ਅਵਰ ਜੋਨਿ ਤੇਰੀ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਸੁ ਧਰਤੀ ਮਹਿ ਤੇਰੀ ਸਿਕਦਾਰੀ ॥{੨੭੪}- ਭਾਵ, ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜੁੰਨਾ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ (ਕਥਿਤ) ੮੪ ਲੱਖ ਜੁੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਆਰੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਵਾਲੇ ਉਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੀ ਆਚਰਨ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜੇਹਾ ਅਵੈਤਾਪਨ ?:- ਕਾਰਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ- ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਕੀਮ ਬੁਅਲੀ ਸੀਨਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਕੋਕ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਸਿਖਿਆ ਦਾਇਕ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸ ਉਮਰੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਲਿੰਗ ਸੰਬੰਧ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਦ-ਆਦਤ ਤੋਂ ਅਰੋਗਤਾ ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਦੂਰ-ਰਸ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਉਸੇ ਕੋਕ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਕਾਮ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ "ਅਗਲਾਮ ਰੋਗ" ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਬੇ-ਲਗਾਮ (ਬੇ-ਕਾਬੂ) ਹੋਈ ਕਾਮ-ਅਗਨੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲੋਂ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਬੜੇ ਨੀਚ ਕਰਮ ਕਰਵਾ ਰਹੇ 'ਕਾਮ' Sex ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ-

(1)-ਹੇ ਕਾਮ ਨਰਕ ਬਿਸੁਮੰ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭ੍ਰਮਾਣਵ ॥ ਚਿਤ ਹਰਣੰ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਗੰਮੁੰ ਜਪ ਤਪ ਸੀਲ ਬਿਦਾਰਣਹ ॥ ਅਲਪ ਸੁਖ ਅਵਿਤ ਚੰਚਲ ਉਚ ਨੀਚ ਸਮਾਵਣਹ ॥ ਤਵ ਭੈ ਬਿਮੁੰਚਿਤ ਸਾਧ ਸੰਗਮ ਓਟ ਨਾਨਕ ਨਾਰਾਇਣਹ ॥੪੬॥{੧੩੫੮}

ਭਾਵ ਅਰਥ:-ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇ ਕਿਡਾ ਵੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਤੇ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਾਮਦੇਵ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰਕੇ ਅਜੇਹੇ ਕਾਰੇ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਜਸ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਨਰਕੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਕੇ ਗਲ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਉਹੀ ਬਚਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਧ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਬਦ-ਵਿਚਾਰ-ਸੰਗਤਿ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਜਣ-ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ।

(2)-ਨਿਮਖ ਕਾਮ ਸੁਆਦ ਕਾਰਣਿ ਕੋਟਿ ਦਿਨਸ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥ ਘਰੀ ਮੁਹਤ ਰੰਗ ਮਾਣਹਿ ਫਿਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਵਹਿ ॥੧॥ ਅੰਧੇ ਚੇਤਿ ਹਰਿ ਹਰਿ

ਰਾਇਆ ॥ ਤੇਰਾ ਸੇ ਦਿਨੁ ਨੇੜੈ ਆਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥...੪॥੫॥੧੨੭॥{ਪੰਨਾ ੪੦੩}

ਅਰਥ:-ਹੇ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ! (ਇਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਛੱਡ, ਤੇ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ । ਤੇਰਾ ਉਹ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਇਥੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਜਾਣਾ ਹੈ) ।੧।ਰਹਾਉ। ਹੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜੀਵ ! ਥੋੜਾ ਜਿਤਨਾ ਸਮਾ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦੀ ਖਾਤਰ (ਫਿਰ) ਤੂੰ ਬੇਅੰਤ ਦਿਨ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਦਾ ਹੈਂ । ਘੜੀ ਦੇ ਘੜੀਆਂ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ।੧।

ਕਈ ਦੁਖਦਾਈ ਭਾਣਿਆ ਵਿਚੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮਾਤ੍ਰ:-(ੳ)-ਸੰਨ ੧੯੪੧ ਵਿਚ ਦਾਸਰਾ ਰੋਣਕਾਂ ਭਰੇ ਕਸਬੇ ਮੀਆਂ-ਚੰਨੂੰ (ਜ਼ਿਲਾ ਮੁਲਤਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵਦਿਆਰਥੀ ਚੌਕ ਵਾਲੇ ਹਲਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨੋਂ ਖ਼ਾਲਸ ਘਿਉ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਖਾਣ ਤੇ ਮਲਾਈ ਵਾਲੇ ਦਹੀਂ ਦੀ ਲੱਸੀ ਪੀਣ ਚਲੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗ ਧੜੰਗ ਬੀਬੀ ਆਪਣੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਦੁਹੱਥੜਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹਾੜੇ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਬਰਫ ਰੱਖ ਕੇ ਸੜਦੀ ਮਰਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੇ। ਇਕ ਗੁਆਂਢੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ-‘ਭਲੀ ਲੋਕ ਇਸ ਬੀਬੀ ਦਾ ਵੈਲੀ ਘਰਦਾ ਕਿਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਬਿਮਾਰੀ ਖੱਟ ਲਿਆਇਆ ਜੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆ ਗਈ।’ ਏਨੇ ਨੂੰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਟੇਚਰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਪੁੱਜੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ । ਅਸਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਣਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਕੇ ਅਸਲੀਯਤ ਜਣਨੀ ਚਾਹੀ। ਸਾਇੰਸ ਮਾਸਟਰ ਚੰਦਰ ਭਾਨ ਜੀ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਈ ਕੁਝ ਸਮਝਾਇਆ ਤੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਆ ਚੰਬੜੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਆਤਸ਼ਕ’ ਦਸਿਆ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਦਸਵੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜੇਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਵੀਰਾਜ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹਦਾਇਤ ਨਾਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹਕੀਮ ਬੁਆਲੀ ਸੀਨਾ ਦੇ ਕੋਕ ਸਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਪਾਈ। ਅਸਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਉਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਖ਼ਰੀਦ ਲਈਆਂ ਤੇ ਕਾਮ ਚਸਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸਿਖਿਆ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਲਗ-ਭਗ ੫੦੦ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੀ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ਦੱਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅਨੂਪਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਚਿੱਤਾਵਣੀ -“ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਕਾਇਆ ਕਉ ਗਾਲੈ ॥ ਜਿਉ ਕੰਚਨ ਸੋਹਾਗਾ ਢਾਲੈ ॥”{੯੩੨} ਯਾਦ ਆਈ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਵਹਿ ਤੁਰੀ ਧਨਵਾਦ-ਅਰਦਾਸ-“ਹੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀਓ ! ਧੰਨ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੋ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਉਂ ਵੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਾਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਸਦਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਆਰੋਗਤਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਪਰ ਅਸਾਂ ਕਾਮ ਬਾਰੇ ਉਚੇਚੀ ਗੁਰੂ-ਸਿਖਿਆ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਏਏ ਹੀ ਹੁਣ ਕਰੋਧ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿਤਾਵਣੀ:-“ ਓਨਾ ਪਾਸਿ ਦੁਆਸਿ ਨ ਭਿਟੀਐ ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਚੰਡਾਲ ॥” {੪੦} ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਰੂਪ ਸਮੇਂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਾਰੇ ਇਹ ਉਚੇਚਾ ਉਪਦੇਸ਼:-ਹੇ ਕਲਿ ਮੂਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ਕਦੰਚ ਕਰੁਣਾ ਨ ਉਪਰਜਤੇ ॥ ਬਿਖਯੰਤ ਜੀਵੰ ਵਸੁੰ ਕਰੋਤਿ ਨਿਰਤੁੰ ਕਰੋਤਿ ਜਥਾ ਮਰਕਟਹ ॥{੧੩੫੮} ਭਾਵ, ਹੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮੁੱਢ ਕ੍ਰੋਧ! (ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ) ਕਦੇ ਦਇਆ ਨਹੀਂ ਉਪਜਦੀ । ਤੂੰ ਵਿਸ਼ੋਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਬਾਂਦਰ ਵਾਂਗ ਨਚਾਉਂਦਾ ਹੈਂ । ਕਾਮੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਰੋਧੀ ਵੀ ਹੋਣਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਕੌੜਾ ਸੱਚੁ ਹੈ। ਲਗ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੇ ਫੇਰ ਬਦਲ ਨਾਲ ੭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਮ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਪਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ੧੯੬ ਵਾਰ ਆਉਣਾ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮੀ ਮਨੁੱਖ ਕ੍ਰੋਧੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ:-1-ਕਾਮਕ੍ਰੋਧ-੭੮, -2--ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ-੧੭, -3-ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ-੮੦, -4-ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ-੮, ---5--ਕਾਮੁ ਕਰੋਧ-੨, ---6--ਕਾਮ ਕਰੋਧ-

੩ --7---ਕਾਮ ਕਰੋਧੁ-੮ ਕੁਲ ਜੋੜ=੧੯੬ -ਕਈ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮਾਤ੍ਰ:-“ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਆਸ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬਿਖੁ ਭੂਖ ਪਿਆਸਾ ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਰਲੇ ਮਿਲਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੮॥੭॥{੨੨੩}--“ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਚੰਡਾਲ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥.. ੪॥੨੯॥ {੨੪}-ਕਾਮੁ ਕਰੋਧੁ ਕਪਟੁ ਬਿਖਿਆ ਤਜਿ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ..੪॥੨॥{੪੩੫-੩੬}- ਚਾਹਵਾਨ ਗੁਰਮੁਖ EMail Address ਭੇਜ ਦੇਣ ਗੁਰੂਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾਸਰੇ ਦਾ Postal Address ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-101 Simmons BLVD Brampton L6V-3X4 Ontario CANADA-

(ਅ)- ਸਰਹਾਲੀ ਠਾਣੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਗਰ ਦੇ ਇਕ ਕਾਮ ਕੁੱਠੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਰਧ ਦਾਦੀ ਜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਹਤ ਬ੍ਰਿਧ ਮਾਤਾ ਅਜੇਹਾ ਸਦਮਾ ਨਾ ਝੱਲ ਸਕੀ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਲੈ ਗਈ ਤੇ-ਤਨ ਮਨ ਵਿਚਲੇ ਕਾਮ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਮਤਿ ਮਾਰੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਫਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ।

(ੲ)-ਤਰਨਤਾਰਨ ਤਸੀਲ ਦੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਬੀਬੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਘਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਕਢਵਾ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ। ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਬੀਬੀ ਦੇ ਸਕੇ ਵੀਰ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਉਸੇ ਖੂਹੀ ਵਿਚ ਪੈ ਮਰਿਆ। ਬੇਕਾਬੂ ਹੋਏ ਕਾਮਦੇਵ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਕਾਰੇ ਵਾਪਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਤਸ਼ਕ, ਸੂਜਾਕ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕਾਮ-ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ-‘ਨਿਮਖ ਕਾਮ ਸੁਆਦ ਕਾਰਣਿ ਕੋਟਿ ਦਿਨਸ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥’ ਬੁਹੜੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਾਮ ਚਸਕਾ ਤਬਾਹੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ?-- ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਘਰਾਨਿਆਂ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਅਣਖੀਲੇ ਬਚਿਆ ਦੀ ਮਤਿ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ?

(੩) ਇਸੁ ਤਨ ਮਨ ਮਧੇ ਮਦਨ ਚੋਰ॥ ਜਿਨਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਹਿਰਿ ਲੀਨ ਮੋਰ ॥ ਮੈ ਅਨਾਥੁ ਪ੍ਰਭ ਕਹਉ ਕਾਹਿ ॥ ਕੇ ਕੇ ਨ ਬਿਗੂਤੋ

ਮੈ ਕੇ ਆਹਿ ॥੧॥ ਮਾਧਉ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖੁ ਸਹਿਓ ਨ ਜਾਇ ॥ ਮੇਰੇ ਚਪਲ ਬੁਧਿ ਸਿਉ ਕਹਾ ਬਸਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥{੧੧੯੪} ਅਰਥ:-ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਾਧੇ ! ਆਪਣੀ ਚੰਚਲ ਮੱਤ ਅੱਗੇ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਪੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ । ਇਹ ਡਾਢਾ ਭਿਆਨਕ ਦੁੱਖ (ਹੁਣ) ਮੈਥੋਂ ਸਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ।੧।ਰਹਾਉ।-ਮੇਰੇ ਇਸ ਤਨ ਮਨ ਵਿਚ ਕਾਮਦੇਵ (ਅਜੇਹਾ) ਚੋਰ ਆ ਵੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਿਆਨ-ਰੂਪ ਮੇਰਾ ਰਤਨ (ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਚੁਰਾ ਲਿਆ ਹੈ (ਭਾਵ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ) । ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ! ਮੈਂ (ਬੜਾ) ਆਜਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, (ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ) ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂ ? (ਇਸ ਕਾਮ ਦੇ ਹੱਥੋਂ) ਕੌਣ ਕੌਣ ਖੁਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ? ਮੇਰੀ (ਗ਼ਰੀਬ) ਦੀ ਕੀਹ ਪਾਂਇਆਂ ਹੈ ? ਅਜੇਹਾ ਬੇਲਗਾਮ ਵਿਸ਼ਈ ਪੁਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਚਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਵੀ ਉਹੀ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਰਤਨ ਕਾਮ ਰੂਪੀ ਚੋਰ ਨੇ ਚੁਰਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਥਵਾ ਕਾਮ ਅਗਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਤਿ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਹਿੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ-

6- ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਕੇਤ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ :-

1- ਪਰ ਧਨ, ਪਰ ਤਨ ਪਰਤੀ ਨਿੰਦਾ ਅਖਾਧਿ ਤਾਹਿ ਹਰਕਾਇਆ ॥ ਸਾਚ

ਧਰਮ ਸਿਉ ਰੁਚਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ਸਤਿ ਸੁਨਤ ਛੋਹਾਇਆ
 ॥੩॥{੪੦੨} **ਪਦ ਅਰਥ:-**ਪਰ ਤਨ=ਪਰਾਇਆ ਸਰੀਰ । ਪਰਤੀ=ਪਰਾਈ ।
 ਅਖਾਧਿ=ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਖਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ।
 ਹਰਕਾਇਆ=ਹਲਕਾਇਆ । ਰੁਚਿ=ਰੁਚੀ, ...ਪਿਆਰ । ਛੋਹਾਇਆ=ਛੂਹ ਲੱਗਦੀ ਹੈ,
 ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।੩।

2- ਪਰ ਧਨ, ਪਰ ਤਨ, ਪਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਇਨ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ਸੰਤਹ ਸੰਗੁ
ਸੰਤ ਸੰਭਾਖਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨਿ ਮਨੁ ਜਾਗੈ ॥੨॥{੬੭੪} . **ਸੰਭਾਖਨੁ=ਗਲ**
 ਬਾਤ, ਗੁਫਤਗੁ, ਬਾਤਚੀਤ, ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ, ਗੋਸਟਿ।

3- ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਤੀ ਨਿੰਦਾ ਪਰ ਅਪਬਾਦੁ ਨ ਛੂਟੈ ॥ ਆਵਾ ਗਵਨੁ ਹੋਤੁ ਹੈ
ਫੁਨਿ ਫੁਨਿ ਇਹੁ ਪਰਸੰਗੁ ਨ ਤੂਟੈ ॥{੯੭੧}
 ਅਪਬਾਦੁ=ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ, ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤਿਨਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਵਿਚ 'ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ' ਪੰਕਤੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਤਨ ਦਾ ਅਰਥ ਪਿੰਡਾ, ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਦੇਹ ਹੈ । ਤਨ ਪਦ ਦਾ ਭਾਵ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਰਦ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਸਾਵਾਂ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਾਏ (ਮਰਦ ਦੇ ਜਾਂ ਇਸਤਰੀ ਦੇ) ਤਨ ਵਲ ਮੈਲੀ ਨਜ਼ਰ (ਕਾਮ ਰੁਚੀ ਵਾਲੀ ਤਕਣੀ) ਦਾ ਦੋਸ਼ ਪਰਾਇਆ ਮਾਲ ਧਨ ਚੁਰਾਉਣ ਤੁਲ ਅਥਵਾ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਾ ਤੁਲ ਹੋਣਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਫਤਵਾ ਹੈ। ਨਿੰਦਾ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਨ-"ਨਿੰਦਾ ਭਲੀ ਕਿਸੇ ਕੀ ਨਾਹੀ ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਕਰੰਨਿ ॥ ਮੁਹ ਕਾਲੇ ਤਿਨ ਨਿੰਦਕਾ ਨਰਕੇ ਘੋਰਿ ਪਵੰਨਿ ॥"{੭੫੫} ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣਾ ਰਹੇ, ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਸਹਿਤ ਨਾਜ਼ਲ ਹੋਏ, ਸਰਬਸਾਂਝੇ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।
 ਮਿਤੀ ਮਾਰਚ ੪ ੨੦੦੫

ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ

ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਤੇ ਬਿਆਨ ਆਪੋ ਆਪਣੇ, ਇਸ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਗੋ ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੋਸ਼ ਦਿਉ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਫਰਾਂਸ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਪਰ ਗਭੀਰ ਨਹੀ, ਸਾਲ ੨੦੦੪ ਤੋਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਆਏ ਦਿਨ ਇਹ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਚੱਕ ਕਿ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਖੁੱਲ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ। ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀ ਹੈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਨਾ ਅਤੇ ਗਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਸਿੱਖ ਸਾਲਾ ਬੱਧੀ ਕੁੱਟ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀ ਸਮਝ ਰਹੇ ਜਾਂ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਦੇਖ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਭ੍ਰਮੂਤੀ ਆਪ ਨਿਵੇੜਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਇਹ ਆਖ ਕਿ ਪਿਛਾ ਛੁਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭਲੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਲੜਦੇ ? ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹ ਗਲ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੜਨਾ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਬਸ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀ।
 ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਨੇ ਸਾਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ੧੫ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕਲਾਸ ਅੰਦਰ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਜਾ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ। ਪਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਕਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲਾਂ ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾਂ ਵੀ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਟੀਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਨਹੀ ਮੰਨਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਘੜਿਆ ਘੜਾਇਆ ਜੁਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਅਗਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ

ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਖਤ ੯੮% ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਕਹਿਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁਣੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰਾਂ ਜਾ ਕੇਸਕੀ ਬੰਨ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇਣੀਂ ਜਾਂ ਨਹੀ, ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਮਸਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਬਾਲਾ ਦਾ ਕੇਸ ਲੰਮਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਤਨੀ ਠੰਢੀ ਹੈ ਕਿ ਚੱਲੂਗੀ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚੇਗੀ (ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਵਾਂਗ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਪੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਬਾਲਾ ਦਾ ਕੀ ਹਸਰ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਕੋਈ ਔਖਾ ਨਹੀ ਹੈ।

ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਦਾ ਮਸਲਾ ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ੧੯੯੪ ਤੋਂ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੱਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ੧੯੯੮ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਫਿਰ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ੨੦੦੪ ਨੂੰ ਡਾਕਾ ਪੈਗਿਆ ਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਵਿੰਗ ਲਾਈਸੈਂਸ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਲੁੱਟੇ ਗਏ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲੈਣ ਗਏ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਫੋਟੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਉਹ ਵੀ ਜੁਬਾਨੀ-ਕੁਲਾਮੀ ਪਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਹੀ ੯ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮਕੋਰਟ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਸੁਪਰੀਮਕੋਰਟ ਦੀ ਡੋਟ ੪/੫ ਮੁਹੀਨੇ ਤਕ ਆਉਣੀ ਹੈ ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਨਾਗਰਿਗਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਆਰਮੀ ਦਾ ਰਜਿਰਵ ਫੌਜੀ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਦਸਤਾਰ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸੀ। ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦਸਤਾਰ ਮਸਲਾ ਬਾਕੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਾਗੋ !! ਫਿਰ ਨਾ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਿਉ। ਇਹ ਮੁਸੀਬਤ ਘਰ -ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਈਦ ਮਗਰੋਂ ਤੰਬਾ ਫੂਕਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਹੈ ਸੰਭਲ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰੀਮਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਯੂਨਾਇਟਡ ਸਿੱਖ ਆਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਾਈਨੈਂਸ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ ਦਸਤਾਰ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੋ ਤਕ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਚੱਕ ਕਿ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਵੀ ਖੇਚਲ ਕਰੇਗਾ ਜਾ ਸਿਰਫ ਤਾਹਨੇ ਹੀ ਮਾਰਨਗੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਚਲਦੀਆਂ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪਾਸ ਸਿਵਾਏ ਕਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਹੀ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੀ ਜੁਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ ? ਸਿੰਘ

ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਹੋਵਾਂਗੇ ?

ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ।। ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨਾ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਾਫੀ ਬਿਆਨ ਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਜਾਏ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਭਤਸਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੀ ਹੋਰ ਵਧੇਗੀ।

ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਂ ਅਤੇ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਹਾਲ ਹੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵੀ ਕਾਲਜ ਦਾ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਟੱਕ ਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵਾਲੀ ਸਲੇਟ ਦੀ ਘੁੰਡ ਚਕਾਈ ਵੀ ਸ: ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਲੇਟ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਹੀ ਜਿਕਰ ਸੀ, ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕੱਠ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਬੋਧੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਨਾਮ ਕਾਲਜ ਲਈ ੭ ਫਰਵਰੀ ੨੦੦੫ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

**CENTRE D'ETUDES FRANCAISE GURU TEG BAHADUR,
ADD: 64/66, Route d'Aulnay, 93140 BONDY -FRANCE**

ਸੇਵਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ, ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧੂ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲੀਸ਼ੀ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ,

ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਟਰਸਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੁਝ ਜਰੂਰੀ ਪੇਪਰ ਮਜ਼ੂਦ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੈਸੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਜਗਾਹ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹੈ ਇਸ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। 1500 ਮੀਟਰ ਜਮੀਨ ਚਾਰ ਟਰਸਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੈ। 1500 ਮੀਟਰ ਜਮੀਨ ਸ : ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਜਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸਮਤਾਂ ਗੁਰੂਘਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗਲ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪੈਰਿਸ ਬੋਬੀਨੀ ਦੀ ਜਮੀਨ ਵੀ ਟਰਸਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚਿਕੜ ਉਛਾਲਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹੋਣਾ। ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਵਿਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਰਹਿਣ ਦਿਓ, ਜੋ ਕਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਹੀ ਖਿਚਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਿਵਾਏ ਮੱਥੇ ਕਲੱਕ ਲੱਗਣ ਦੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਬੋਧੀ ਗੁਰੂਘਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਝੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਰਜ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਹੇਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਾ ਵੰਡਾਏ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਜੰਗ ਲੜਨ ਲਈ ਅਣਖੀ ਪੁੱਤ ਨਹੀਂ ਜੰਮਣੇ; ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਚੌਧਰਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲਿਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਵੀ ਲਵੋ !

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ- ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ ਝੂਠੇ-ਸੱਚੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸਾਂਈਆਂ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਗਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬਿਰਧ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰ-ਘਾਟ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲ ਇੰਜਤਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਤਰਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਅਸਾਲਟਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਬਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਮਾਪਣ ਤੁਰ ਪਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਰੀ ਸਨ। ਘਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਪੱਕਤਾ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਗੁਸੈਲ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ੨੦ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੱਭਰੂ ਪਛਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਅਣਪਛਾਣੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਵਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ ਹੋਈਆਂ 'ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ' ਕਬੂਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿੱਤ-ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲ ਉਹ ਦਰ-ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਿਰਧ ਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਪਰ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਦਰਜਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਿਰਧ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਪਰੋਅ ਕੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੋਢੀਵਾਲਾ ਦੀ ੬੦ ਸਾਲਾ ਵਿਧਵਾ ਬੀਬੀ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ੪ ਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ੧੯੯੧-੯੨ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਸਾਈਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਇਵੇਂ ਹੋਏ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਸਦਮੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਵੱਸਿਆ। ਵਿਧਵਾ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਵੀ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕ ਲਾਪਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਖਰਚ ਦਿੱਤੀ। ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋਈ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਵ: ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ੫੦੦ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ (ਬਿੱਲ-ਮੁਕਤਾ) ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਕ ਕਮਰਾ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ। ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਦ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਇਕ ਸੇਵਾ ਫਲ ੧੨੦੦ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਹੁਣ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮੁੜ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲ ਮੋਹਰੀ ਦੀ ੬੫ ਸਾਲਾ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਵਿਧਵਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਆ ਡਿੱਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਅੱਧਾ ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਵੀ ਰੋਹੀ ਨੇ ਮਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰੋਂ- ਬੇਘਰ ਲੰਗਰ ਪਕਾਉਣ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਛੱਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਰਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਾ ਹੈ। ਮੱਲ ਮੋਹਰੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੀ ੬੦ ਸਾਲਾ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਵਿਧਵਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮਾਨੋਚਾਲ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਅੱਧਾ ਕਿੱਲਾ ਜਮੀਨ ਵਿਕਣ ਅਤੇ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਭੜਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਆਸਰਾ ਭਾਲਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਆ ਪੁੱਜੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਵੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਪਕਾ ਕੇ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸੜਕ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ੭੦ ਸਾਲਾ ਵਿਧਵਾ ਬਚਨ ਕੌਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਛਲਕ ਆਉਂਦੇ ਹੰਝੂ ਸਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਦੇ ਰਾਹ ਤੌਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗਰਦਿਸ਼ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਜਿਊਣੀ ਪਵੇਗੀ। 'ਸ਼ਹੀਦ ਖਾੜਕੂਆਂ' ਦੀਆਂ

ਮਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜ ਕੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੀਵਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਏ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟਾਂ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਨਾਮੀ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ: ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਲਟਾ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਕਰਮਾ ਜਾਂ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੁੱਢ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਠਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਖੀ ਵਿਧਵਾ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹੋ ਹੀ ਦੱਸ ਦੇਣ ਕਿ ਇਹ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੀਬੀਆਂ ਹੁਣ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਧਰ ਜਾਣ ?

ਰਵਾਇਤੀ ਅਕਾਲੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਜ਼ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਅਤੇ ਜੁੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਮੁੱਦਈ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਐਸੋ-ਇਸਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਕੁਦਰਤੀ ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਲੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਮਹਾਂਦਾਨੀ' ਅਖਵਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਆਪਣਿਆਂ' ਦੀ ਬਾਹ ਫੜਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖੇ ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਧਰਾਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹੋ ਤਾਂ ਅਣਖੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਖਰੀਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰ ਨਾ ਲਈ ਅਗਾਂਹ ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜੰਗ ਲਈ ਨਹੀਂ ਤੋਰਨਾ।

**ਸਵਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਜਵਾਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੇ !
ਕਿਸ਼ਤ ਪਹਿਲੀ।**

ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਟੇਟ ਓਕਲਹੋਮਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਰਚ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਈਸਾਈ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਤੇ ਫੁੱਲ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਭਾਂਵੇਂ ਇਸਦਾ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਈਦਾ ਨਹੀ ਪਰ ਨੰਗੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਬਿਨਾ ਵਜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇਤਹਾਸਕ ਪੱਖ ਦੇ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮਿਕ ਆਗੂ ਸਾਧਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਅਸਲੀ ਇਤਹਾਸ ਦੀ ਇਸ ਤਰਫ ਖਿਲ੍ਹੀ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਨੰਗੀ ਅੱਖ ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀ ਕਰਦੀ ਤੇ ਕੰਨ ਵੀ ਹੁਣ ਸੁਣਨੋ ਇਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਥੋੜੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਉੱਸ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ਼ ਦਾ ਜਿਥੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਾਇਆਂ ਸਮੇਤ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਕੰਧ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਚਿਣੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਨਾ ਬੱਚ ਸਕੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਨ੍ਹੀਆਂ ਇਤਹਾਸਕ ਥਾਂਵਾਂ ਸੰਗਮਰਮਰ ਹੇਠ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਗਤ, ਜਿਸਦੇ ਡੌਲੇ ਫਰਕਣ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਬੱਚੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬੱਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਬਾਂਗਾਂ ਉਤਾਂਹ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੀ? ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਸੁਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੋਕਾ ਹੈ:

ਜੈਸੇ ਗੋਇਲਿ ਗੋਇਲੀ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥
ਕੁਤੁ ਕਮਾਵਹਿ ਆਦਮੀ ਬਾਂਧਹਿ ਘਰ ਬਾਰਾ ॥ 1 ॥

ਜਾਗਹੁ ਜਾਗਹੁ ਸੁਤਿਹੋ ਚਲਿਆ ਵਣਜਾਰਾ ॥ 1 ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮ:1, ਪੰਨਾ 418 ॥

1. ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਭਾਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਲੱਥਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਦਿੱਲ੍ਹੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਵੇਰਵੇ ਸਾਹਿਤ ਕੋਈ ਡੇਢ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉੱਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਪਹਿਰਾ ਗਰਾਫ ਨਾਲੋਂ ਹਟਾ ਕੇ, ਕੱਝ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ। ਕੀ ਭਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੀ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉੱਸ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਹੋ, ਕੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
2. ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ! ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲੋਇਣ (ਅੱਖਾਂ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਾਲਾ ਕੈਲੰਡਰ ਛਾਪ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਕੀ ਇੱਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਨਹੀ ਦਿਸੀ? ਜੇ ਨਹੀ ਤਾਂ ਕਿਉਂ?
3. ਗਾਂ ਦੇ ਥਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੇ ਬਣਾ ਕੇ ਓਮ ਤੋਂ ਛਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕੀ ਹੈ?
4. ਮਹਾਂਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੋ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖੀ ਰੌਂਦੀ ਹੋਈ ਬੱਚੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਚਾਰੇ ਲਾਲ, ਦੋ ਜੰਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੋ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਵਾ ਕੇ, ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਚਿੱਠੀ 'ਜਫਰਨਾਮਾ' ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ? ਮਹਾਂਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਨਹੀ ਹੈ? ਫਿਰ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੀ ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀ ਕਰਦੇ?
5. ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ ਦੀ ਕੋਝੀ ਚਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ?
6. ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਓਮ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲੋਇਣ (ਅੱਖਾਂ) ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਦਿੱਸੀ?
7. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਦਾ ਧਾਰਣੀ, ਮੱਥੇ ਤੇ ਤਿਲਕ, ਦਾਹੜੀ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਤੇ ਟੋਪੀ ਪਵਾਈ ਹੋਈ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
8. ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਆਪਣੇ ਤੇਜ-ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਸਹਾਰਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

9. ਪਿਛਲੀ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ/ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮਝ ਕੇ ਚੁਲੀਆਂ ਭਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਜਾਰੀ ਜਮਾਤ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਚੁਲੀਆਂ ਭਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਵੀ ਟੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫਤਵਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਮਹਲਾ 1 ॥

ਨਾਨਕ ਚੁਲੀਆ ਸੁਚੀਆ ਜੇ ਭਰਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
ਸੁਰਤੇ ਚੁਲੀ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜੋਗੀ ਕਾ ਜਤੁ ਹੋਇ ॥
ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚੁਲੀ ਸੰਤੋਖ ਕੀ ਗਿਰਹੀ ਕਾ ਸਤੁ ਦਾਨੁ ॥
ਰਾਜੇ ਚੁਲੀ ਨਿਆਵ ਕੀ ਪਤਿਆ ਸਚੁ ਧਿਆਨੁ ॥
ਪਾਣੀ ਚਿਤੁ ਨ ਧੋਪਈ ਮੁਖਿ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ ॥

ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਜਗਤ ਕਾ ਫਿਰਿ ਪਾਣੀ ਸਭੁ ਖਾਇ ॥2॥ (ਪੰਨਾ 1240)

ਹੇ ਨਾਨਕ ! (ਨਿਰਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਚੁਲੀਆਂ ਕੀਤਿਆਂ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੁੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ, ਪਰ) ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ (ਸੱਚੀ ਚੁਲੀ) ਭਰਨੀ ਜਾਣ ਲਏ ਤਾਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਚੁਲੀਆਂ ਇਹ ਹਨ—ਵਿਦਵਾਨ ਵਾਸਤੇ ਚੁਲੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹੈ (ਭਾਵ, ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਵਿੱਦਵਤਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਭੀ ਹੈ) ਜੋਗੀ ਦਾ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣਾ ਜੋਗੀ ਲਈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚੁਲੀ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲਈ ਚੁਲੀ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਲਈ ਚੁਲੀ ਹੈ ਉੱਚਾ ਆਚਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ । ਰਾਜੇ ਵਾਸਤੇ ਇਨਸਾਫ ਚੁਲੀ ਹੈ ।

ਪਾਣੀ ਨਾਲ (ਚੁਲੀ ਕੀਤਿਆਂ) ਮਨ ਨਹੀਂ ਧੁਪ ਸਕਦਾ, (ਹਾਂ) ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਪੀਤਿਆਂ ਤਿਹ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; (ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਚੁਲੀ ਨਾਲ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਆਉਣ ਦੇ ਥਾਂ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਸੁਤਕ ਦਾ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ) ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ।2।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਝੂਠਲਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ/ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀਆਂ ਕਿਉਂ ਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ? ਜੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ/ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ?

10. ਬਾਦਲ ਦੀ ਹਵਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੱਥੇ ਤਿਲਕ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸੀ? ਜੇ ਦਿਸੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?
11. ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਕੋਲ, ਆਸੂਤੋਸ਼ ਕੋਲ ਤੇ ਨੂਰ ਮਹਿਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ?
12. ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਸਕੂਲੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਟਰਲ ਮਨਿਸਟਰ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?
13. ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਾਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ। ਕੀ

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਦਮ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਹੂਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਹੋ ਸਕੇ?

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਤਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ, ਜਦੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛ ਤੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ। ਨਿਉਯਾਰਕ ਤੇ ਫਰੀਮੋਂਟ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੋਂ ਬੱਚਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਵਾਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਹ ਹੈ।

ਸੰਗਤੋ!! ਵੇਦਾਂਤੀ ਵੀਚਾਰਾ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਥਾਪੜੇ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਜੱਥੇਦਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਾਦੂ ਦੀ ਕਬਰ ਤੇ ਤੀਰ ਨਾਲ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਥਾਪੜੇ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਇਹ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਰੰਤ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਇੰਨਕਾਰੀ ਹੈ? ਇਹ ਰੀਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਤੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖਤੀ ਕੱਲ੍ਹ। ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਾ ਚੱਲੇ ਕਿ ਕੀ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਕੋ ਨਹੀਂ । ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖੁਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹੁਣੇ ਪਾਰਮਿਕ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਅਸਲੀ ਰਵਾਜਿਤ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਵਾਲ। ਕਿਸਤ ਦੂਜੀ।

ਜੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਆਗੂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਔਝੜੇ ਪਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਵਰਤ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਬਾਣੀ ਦਾ ਤੋਤਾ ਰਟਨ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੁੱਖਣਾ ਸੁਖੀ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੁੱਖਣਾ ਪੂਰੀ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਿਹੰਗ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਗੰਢੇ ਭੰਨ ਭੰਨ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਲ/ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮਝ ਕੇ ਚੁਲੀਆਂ ਵੀ ਭਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋ, ਗੁ, ਪ੍ਰ, ਕਮੇਟੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਾ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ:

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਦੁਬਿਧਾ ਨ ਪੜਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਹੋਰੁ ਨ ਪੂਜਉ ਮਝੈ ਮਸਾਣਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਰਾਚਿ ਨ ਪਰ ਘਰਿ ਜਾਵਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਨਾਮਿ ਬੁਝਾਈ ॥
ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਘਰੁ ਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ ਸਹਜਿ ਰਤੇ ਮਨ ਭਾਈ ॥
ਤੂ ਆਪੇ ਦਾਨਾ ਆਪੇ ਬੀਨਾ ਤੂ ਦੇਵਹਿ ਮਤਿ ਸਾਈ ॥1॥ ਮ:1, ਪੰਨਾ 634॥

ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਦਿਤਾ ਤਿਸੁ ਚੇਤਹਿ ਨਾਹਿ ॥

ਮਤੀ ਮਸਾਣੀ ਮੂੜੇ ਜੋਗੁ ਨਾਹਿ ॥9॥

ਗੁਣ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਭਲੀ ਬਾਣਿ ॥

ਤੁਮ ਹੋਹੁ ਸੁਜਾਖੇ ਲੋਹੁ ਪਛਾਣਿ ॥10॥5॥ {ਮ:1, ਪੰਨਾ 1189}

ਹੇ ਮੂਰਖ ! ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਜਿੰਦ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਸਰੀਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਤੇ ਸੁਆਹ ਮਲ ਕੇ ਮੜੀਆਂ ਮਸਾਣਾਂ ਵਿਚ

ਜਾ ਡੇਰਾ ਲਾਂਦਾ ਹੈ) ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਮਸਾਣਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। 9।

ਨਾਨਕ ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਬਾਣੀ ਹੈ (ਇਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ (ਜੇ ਤੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ) ਤੈਨੂੰ ਭੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਤਮਕ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ। 10। 15। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਇਤਹਾਸਕ ਥਾਂਵਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਛੱਡੋ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਬੇਰ ਤੇ ਦੁੱਖ ਭੰਜਣੀ ਬੇਰੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਮੰਦੇ ਹਾਲ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰ ਹੈ ਇਹ ਘੋਰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਪੁਜਾਰੀ ਜਮਾਤ। ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵਣ।

1. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਰੀਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਲਾਏ ਗਏ। 40-45 ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮੋਹਨਿਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਰਾਗਮਾਲਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ। ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰਨ ਗਏ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਖਾਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਇੱਕਾ ਦੁਕਾ ਗਲਤ ਟੂਕਾਂ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਪੱਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਗਮਾਲਾ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ? ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 'ਮਾਧਵ ਨਲ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ (ਕ੍ਰਿਤ ਕਵੀ ਆਲਮ) ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਨਿਰਣੈ (ਪੜਚੋਲ) ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ ਰੀਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਪ ਚਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਵੀ ਆਲਮ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਗੜੇ ਤਿਗੜੇ ਦਾ ਡੰਡਾ ਪੀਰ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੁਤਾਬਕ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਸੰਨ 1967 ਭਾਦਰੋਂ ਦੀ ਸੋਮਵਾਰੀ ਮੱਸਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਉੱਸ ਵਕਤ ਪੁਤਲੀ ਘਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਵਕਤ ਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਤਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪੈ ਦਾ ਸਕੈਂਡਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਰੈਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕੀ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਕੌਣ ਸਨ? ਇਕ ਨਾਮ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਹੈ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਜੋ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਲਰਕੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਬਾਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੈ?

3. ਰੋਪੜ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਨੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ (ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਾ ਜਾਂ ਸੰਤ ਵੀ) ਦੀ ਤਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਾ ਜਾਂ ਸਾਧ ਪਰ-ਨਾਰੀ ਗਾਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਧ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ, ਕੁਰਿਹਤੀਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੁਰਿਹਤੀਆ ਹੀ ਹੈ। ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਕਹੇ 'ਅੱਗਾ ਢੱਕ'। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ

ਜੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਜੱਥੇਦਾਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

4. ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਜੱਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜੱਥੇਦਾਰ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਖੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?

5. ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਬਣਾ ਰਹੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨਾ ਬੜੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਪੰਨਾ 52 ਤੇ;- “ ਜੇਕਰ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਕਥਾ ਅਰੰਭ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀਤਾ ਕਾਰਜ ਸਾਰਥਕ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ” ਦਸਖਤ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕਥਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕੀਤੀ “ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਝੱਟ ਤੁਸੀਂ ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਖ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਰੋਧੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇ ਉਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਰੋਧੀ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਉਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੋਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜੱਜ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਕੜੇ ਦਾ ਸੱਤੀ ਵੀਹੀ ਸੌ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵੱਤ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਵੰਨਗੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ੳ. ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ‘300 ਸਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ’ ਤੇ ਸੁਗਾਤ ਵਜੋਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰੰਥ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਗੁਰਮੁਖ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਚਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ। ਝੂਠਿਆਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਮ: 1 ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਝੂਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਫੈਲੁ ॥
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਇਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਕੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ।

ਬਚਨੁ ਕਰੇ ਤੈ ਖਿਸਕਿ ਜਾਇ ਬੋਲੇ ਸਭੁ ਕਚਾ ॥

ਅੰਦਰਹੁ ਥੋਥਾ ਕੂੜਿਆਰੁ ਕੂੜੀ ਸਭ ਖਚਾ ॥15॥ {ਮ:5, ਪੰਨਾ 1099}
ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਨਿਰਭਉ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਹੀ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਜੂਨਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਪਦਵੀ ਤੇ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ? ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਅ. ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਤੋਂ ਪੁਤਰ ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਾਤਾ ਜੀ 7-8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਬਵੱਤੀ ਹੋਣ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਤੁਹਡੇ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਬਹੁਤ ਮਠਿਆਈਆਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ? ਦਸਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਚੜ੍ਹਭੁਜੀ ਰੱਬ ਜੀ (ਵਿਸ਼ਨੂੰ) ਦਾ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਕੀ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਣ ਇੰਝ ਹੈ:

ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਿਨੁ ਬਾਲੁ ਨ ਹੋਈ ॥

ਬਿੰਬ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਕਪਰੇ ਧੋਈ ॥

ਘੋਰ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਅਸਵਾਰ ॥

ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਦਰਵਾਰ ॥੩॥ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਪੰਨਾ 872।

ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਪਿਉ (ਦੇ ਮੇਲ) ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦਾ, ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਧੁਪਦੇ, ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮਨੁੱਖ ਅਸਵਾਰ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ, ਤਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। 13।

ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਹੋਵੇ ਵੀ ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਪੰਥ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪੈਮਾਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ੲ. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ, ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ, ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਲ ਲੈਂਦੇ ਦਰਸਾਉਣਾ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਸੁਗਾਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ?

ੳ. ਸੇਹਲੀ ਟੋਪੀ, ਸਫੈਦ ਦਾਹੜੇ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਵਾਰ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਤੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢਿਆ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਿਹੜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ ਜੀ?

ੴ. ਕਾਜੀ ਰੁਸਤਮ ਖਾਂ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੇਟੀ, ਕੌਲਾਂ, ਉਮਰ 16 ਸਾਲ, ਨੂੰ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਚੋਰੀ ਉਧਾਲ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰੰਥ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਚੋਰ ਡਾਕੂ ਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਸਨ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੀ?

ੵ. ਦੁੱਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ ਹੇਠ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਇੱਛੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

੶. ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਪਾਦਨ ਗ੍ਰੰਥ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੂਹ ਦੇ ਜਲ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਰੋਵਰਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਇੱਛੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਮਨ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਃ 1 ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਬੁਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਫੈਲੁ ॥

ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਜੇ ਨਾਵਹਿ ਉਤਰੈ ਨਾਹੀ ਮੈਲੁ ॥

ਜਿਨ੍ ਪਟੁ ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰਿ ਗੁਦੜੁ ਤੇ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥

ਤਿਨ੍ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਰਬ ਸੇਤੀ ਦੇਖਨੇ ਵੀਚਾਰਿ ॥ 2 ॥ {ਪੰਨਾ 473}

ਅਰਥ :—ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਮਨੋਂ ਤਾਂ ਬੁਠੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਹਰ ਕੂੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਵਿਖਾਵਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਅਠਾਹਠ

ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ (ਜਾ ਕੇ) ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਕਪਟ ਦੀ ਮੈਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ।

੭. ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮਾ, “ਸੰਤ ਕੇ ਕਾਰਜ ਆਪਿ ਖਲੋਯਾ। ਕਾਰ ਕਵਣੁ ਹਿਤਿ ਕਾਮਾ ਹੋਆ” ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤੁਕ, ‘ਸੰਤ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪਿ ਖਲੋਆ ਹਰਿ ਕਮਿ ਕਰਾਵਣਿ ਆਇਆ ਰਾਮ’ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨੂੰ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਗਾਰਾ/ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੁਕ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਦੇਵਤਾ ਆ ਕੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕਥਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

੮. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ ਜਦੋਂ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚੋਂ ਗਾਰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੀ ਉਸਤੱਤ ਕਰਦੇ ਦਰਸਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਭੁਜੀ ਰੱਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਜੀ ਕਿ ਕੋਈ ਰੱਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

੯. ਅੱਜ ਵੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੀ ਜੋਤ ਜਲਦੀ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਇਸ “ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ” ਮੁਤਾਬਕ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਜੀ?

੧੦. ਕੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਨਾਮ ਵੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੱਧ ਪਿਆਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮਸ਼ਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਕਿਫ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਵੀ ਇਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਕੱਸਵੱਟੀ ਨਾਲ ਪਰਖ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਮੋਲਕ ਹੈ?

੧੧. ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੇਸਗੁੜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, “ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਿਚ ਚਮੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ” ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ? ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਵਾਲਾ ਖੱਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਝੂਠ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਹੱਕ ਹੈ?

੧੨. ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਚੰਢੋਕ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿਤਾ ਸੀ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤਕ ਪੁਹੰਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਚੰਢੋਕ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੋ, ਪਰ ਚੰਢੋਕ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨਾਲ ਗੁ: ਸੀਸ ਗੰਜ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਸੱਦੇ ਬਾਜੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ ਬਰੀ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ, “ਇਹ ਇਤਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉੱਸ ਨੂੰ ਪੁਛੇ ਕਿ

ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ”। ਅਗਸਤ 2004, ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਪੰਨਾ 10 ਅਤੇ 34 ਉਪਰ ਰੰਗਦਾਰ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀ ਹਨ।

ੜ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਾਈਸਚਾਂਸਲਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਵੇਦਾਂ ਤੇ ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ ਵਿਚ ਪਹਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝ ਲਈਏ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਜਾਨਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ?

ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਵੇਖਦੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਜਾਣਗੇ ਸਗੋਂ ਹਰ ਵਿਆਕਤੀ ਆਪ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗੇ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ), ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘਨਕਸ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਕਬਾ, ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅੰਬੂਵਾਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਰਾਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ।

AN APPEAL FOR FUNDS FOR THE SIKH BULLETIN

No matter how noble the cause, there will always be opposition from the vested interests. The efforts of Sikh Guru Sahibans to establish the new order and free the humanity from the clutches of the clergy of the established religions of their time turned into life and death struggle. They succeeded with Waheguru's grace after great sufferings and untold sacrifices. Nothing deterred them from challenging centuries old discriminatory traditions which were keeping people enslaved into rituals, specifically designed for the benefits of self proclaimed representatives of God. Circumstances in the history of the Sikh community facilitated the clergy to take the helm through the back door and Sikhs are again enslaved into rituals and traditions which are clearly against the tenets of Sikhism as enshrined in the Gurbani of Shri Guru Granth Sahib. Sikh sangats in India and in the Sikh Diasporas have now become conscious of the anti-gurmat nature of these practices of the established Sikh clergy. The demands for reforms by the Sikhs from all over the world have been becoming louder and louder since the last decade of 20th century.

One such movement started in Roseville, California in 1996 when S. Hardev Singh Shergill liberated the Gurdwara Sahib Roseville from a swindler in the garb of a Sant Baba. In April 1996 Mr. Shergill formed a tax-exempt foundation, K.T.F. of N.A. Inc. and funded it by giving rent free use of a 7,900 square foot building in Roseville, California to operate Sikh Center Roseville. In addition to providing regular Gurdwara services, this center has been publishing The Sikh Bulletin since November 1999 and has published several books of S. Gurbaksh Singh Kala Afghana, the banned book 'Dasam Granth Nirmai' by Giani Bhag Singh and four books in English for the diaspora youth. In addition the center distributes the SGPC publications in English and Gurbani CDs provided by Dr. Kulbir Singh Thind, free of charge to any one who requests them. Funds from donations to the Gurdwara are used to pay for all these services after the operating costs are met. **The Sikh Bulletin now has readership in 21 countries and has clearly established itself as the voice of the Sikh community.** As a result of these efforts the reform movement Singh Sabha International came into existence in December 2000. In 2004 it held six major and five minor conferences in

Malaysia, Australia, Canada, USA, UK and India. Mohali Conf. of Oct. 26, 2003 and Chandigarh Conf. of Oct. 16&17, 2004 were 100% supported by SSI.

As these reform efforts have succeeded they have invited increasing opposition from the Sikh religious establishment in India and their sympathizers in this country. Besides, there are people in influential roles who sincerely, but mistakenly, believe that no reform is necessary. When you mix all that with the selfish granthis, kirtanias and traditional kathakars who feel threatened by change, it becomes a barrier that is almost insurmountable. The annual income and expense statement on page 31 of January 2005 SB is illustrative of this fact. Soon after the Mohali conference, three forces joined hands to shut us down. They were: (1) a group that had been holding Gurdwara on Sundays in a community center nearby since the year 2000, (2) the granthi who had served at this center for six years and obtained greencards for his family but would not agree to implement SGPC approved rehat Maryada and (3) some families that had been the members of this center's congregation but supported the granthi in opposing the implementation of panthic Rehat Maryada.

In the year 2003 we received voluntary donations of \$10,581.22 from the readers of The Sikh Bulletin. In 2004 we received funds for The Sikh Bulletin and other activities of Singh Sabha International to the tune of **\$38,787.29** of which **\$30,700.00** were through conferring SSI memberships and **\$8,087.29** were unsolicited donations for the Sikh Bulletin. **Local sangat** contributed **\$95,673.48 in 2003**. This dropped to **\$34,308.42 in 2004**. The two groups that had gotten together to jointly operate a separate Gurdwara at the monthly rental of over \$8,000.00 could not last together even for one full year. The second Gurdwara now pays a monthly rent of over \$5,000.00. Sikh Center Roseville Gurdwara has ceased operations as of April 17th for lack of enough Sangat to meet its operating expenses let alone pay for the Sikh Bulletin. Operations for preparing the Sikh Bulletin have been moved to KTF's home base. Electronic copy will appear on www.sikhbulletin.com every month. Printed copy will be mailed as funds permitted. For this reason we are forced to appeal to the diaspora community for donations to carry on, first of all, the publication of The Sikh Bulletin and then other SSI activities. Any amount of donation will be appreciated. Donors to the K.T.F. of N.A. Inc will be conferred the Patron membership of SSI for \$5,000.00; Life membership for \$1,000.00 and Annual membership for \$100.00, all in US funds. Donations to KTF are tax-deductible. **Please see page 1 for addresses to mail your donations in your country's currency. Thank you.**

Akhand Kirtani Jatha Missive on Vaisakhi 1699.

Dear Gurpreet, I was in India when this fantastic story was first published. Dr. Gurmel Singh Deol kept the cutting and showed it to me for comments. The very next day there were challenges in the press. Rewards were offered for naming the book, getting photo copies and for authentication of its Library No. Some people even visited Aligarh University to see the book in person. There is no such book as far as I know. You are not the only one to cast aspersions upon this fantastic joke. I am prepared to offer £1000 to any person who produces a copy of the book or relative pages and identifies its place and catalogue no. G.S.Sidhu

Following May Be Ordered From K. T. F. of N. A. Inc. 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA 95762

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana:

1. ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਭਾਗ ੧-੭ ਅਤੇ ੧੦ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ || Eight volume set of "Bipran Ki Reet Ton Sach Da Maarag" Bheta U.S. \$ 10.00 **per volume**. (May be ordered individually)
2. ਮਾਸੁ ਮਾਸੁ ਕਰਿ ਮੂਰਖੁ ਝਗੜੇ 3. ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ 4. ਗੁਰੂ-ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬. **Note: Items 1,2, 3and 4 combined please add U.S. \$ 10.00 for postage.**

For individual volumes please add \$3 for postag, maximum \$10.00 . Please make checks payable to KTF of N.A. Inc.

Others Books available from Sikh Center Roseville:

8. Sikh Religion and Christianity, author G.S. Sidhu, UK	Bheta \$4.00 including postage	Note: Any 30 copies of Nos. 8-11 donation \$100.00 For free distribution by donor.
9. Sikh Religion and Islam, authors G.S. Sidhu and Gurmukh Singh, UK	Bheta \$4.00 including postage	
10. An Introduction to Sikhism, author G.S. Sidhu, UK	Bheta \$4.00 including postage	
11. Panjab and Panjabi, author G. S. Sidhu, UK	Bheta \$5.00 including postage	
12. Teaching Sikh Heritage To The Youth, author Dr. Gurbakhsh Singh.	Bheta \$5.00, including postage. For bulk copies please write to Canadian Sikh Study and Teaching Society #108, 1083 SE Kent St. Vancouver, B.C. V5X4V9, Canada.	
13. "Sikhs in Hisotry" by Dr. Sangat Singh, Paper Back, Bheta \$10.00, Hard Back, Bheta \$15.00, including postage.		
14. SGPC publications FREE . We pay the postage.		
15. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ, ਰਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਅੰਬਾਲਾ Bheta \$5.00 including postage		

CDs: (1) 'Sikh Di Pachhaan' Free 23 hr CD on 25 topics answering most commonly asked questions about Sikhi on the basis of Gurbani by Prof. Darshan Singh Khalsa (Ex-Jathedar): Interfaith Charities, 1540 Barton Road #222, Redlands, CA 92373. www.interfaithcharities.org

(2) Gurbani-CD Free by Dr. Kulbir Singh Thind, MD, 3724 Hacienda Street, San Mateo, CA 94403, USA

TRUTH ABOUT GANDHI

Penn and Teller turn sacred cows into cheeseburger when they reveal the dirty truth about so-called enlightened spiritual leaders such as Mother Teresa, Gandhi and the Dalai Lama. Penn & Teller: Bullshit! Show will air "Holier Than Thou" on May 23, 2005. This will air on Showtime Networks and will cover Gandhi, Mother Teresa, and Dalai Lama, revealing rarely heard truths about them that will both shock true-believers and fascinate skeptics. Through an absorbing mix of in-depth interviews, historical facts and biting wit, Penn & Teller shed new light on these three spiritual icons that viewers may think they know. Appearing in the show will be G. B. Singh, author of "Gandhi: Behind the Mask of Divinity". Visit www.pennandteller.com for the times in your area or check the local listings.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
3524 Rocky Ridge Way
El Dorado Hills, Ca 95762

Address
Label
Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write 'do not mail' across the label and return to sender.
If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.